

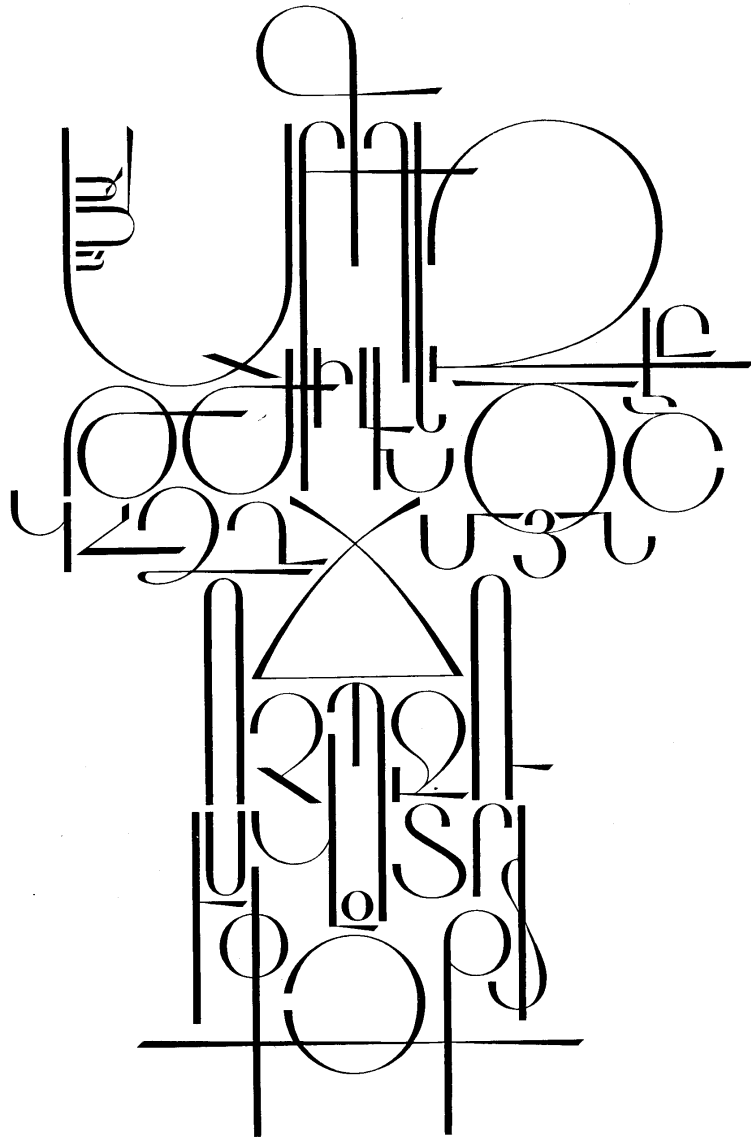
ՏԵՂԵԿԱՏՈՒԿ

DEGHEGADOU

ديجيجادو

Հաստատված է Գործերի Հ.Գ.Ը.Մ.Ի

نشره جمعية القلم للتهذيب الأمتية العامة

ՀԱՅԵՐԵՆ ԱՅԲՈՒԲԵՆ

Գործ՝ Ֆրեդ Աֆրիկեանի

ԽԱՐԱԳԻՐ
Առաքուի Տեօվերթես

ԳԵՂԱՐՈՒԷՍՏԱԿԱՆ
ՁԵԽԱՌՐՈՒՄ
ՇԱՀԷ ԼՈՒՍԱՐԱՐԵԱՆ

ՀԱՍՏԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ
ՇԱՐՈՒԿԾՔ
ԱՆԻ ՊՕՐՈՍԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Nubar Printing House

Թիտ 25 Նոր Շրջան
Նոկտեմբեր 2002

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՀԲԸՄ-ի Միջ աղուրային Համա ումարը	1
Յոբելեանական Հանդիսութիւններ ի Պատիւ Ե իսլտահայ Թեմի Առաջնորդ՝ Տէր Զաւէն Արք. Չինչինեանի	4
Տէր Զաւէն Արք. Չինչինեանի Համառօտ Կենսա րութիւնը	5
Հայաստանի Հանրապետութեան 11րդ Տարեդարձի Տօնակատարութիւնը Գահիրէի Մէջ	6
Մեր Գրատըր Մշակոյթին Հիմնաքարը	7
Վերամուտի Առթիւ Վերանորո ռող Ցաւեր	8
Հարցազրոյց Հո եշնորի Տէր Աշոտ Վրդ. Մնացականեանի Հետ	9
Փիւնիկը կը Վերապրի	12
Երաժշտական Խմբա րութեան եւ Հրատարակչութեան Հետքերով (Գահիրէի ՀԲԸՄ-ի Դերը):	15
Ֆաթիմեան Գահիրէն Եւ Էլ-Խալիկ Պողոտան	18
Charity Navigator Կազմակերպութիւնը ՀԲԸՄ-ը կը Դասէ Կարմիր Խաչէն Եւ Հարվըրտ Համալսարանէն Աւելի Բարձր	19
Նոր Հրատարակութիւններ	20
ՀԲԸՄ-ՀԵԸ-ի Սկսուտական Շարժումի Ամառնային Բանակումը (Լիբանան 18-26 Օ ստոս)	21
Պասքէթ-Պոլի Միջքաղաքային Մրցաշարը Աղեքսանդրիա	22
Հելիոպոլսոյ ՀՄԸՄ-ՆՈՒՊԱՐԻ Կազմակերպած Պասքէթ Պոլի Միջքաղաքային Մրցաշարը	23
Անդամական	24

ՀԲԸՄ-Ի ՄԻԶԳԱՂՈՒԹԱՅԻՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ ՃԱՄԲԱՅ ԿԸ ՀԱՐԹԷ ԴԵՊԻ ՅԱԶՈՐԴ ՀԱԶԱՐԱՄԵԱԿԸ

Նախագահ Տիար Պերճ Սեդրակեան ելոյթ կ'ունենայ ՀԲԸՄ-ի միջգաղութային համագումարին՝ Նիւ Եորք

Միջ աղութային համա ումարները յաճախ կը դիտուին որպէս ընկերային ձեռնարկներ: Սակայն, երբ ՀԲԸՄ-ի մեծա ոյն ընտանիքը Նիւ Եորքի մէջ հաւաքուեցաւ Հոկտեմբեր 24,25 եւ 26-ի շաբաթավերջին. իր 82-րդ Ընդհանուր Ժողովին համար, առիկա դէպի ապա ան նայելու եւ Միութեան յառաջիկայ հարիւր տարիներու ծրա յումին համար էր:

Աւելի քան 24 երկիրներէ եկած պատուիրակներուն իր ուղած փակման խօսքին մէջ, ՀԲԸՄ-ի Նախահ Պերճ Սեդրակեան ուրուա ծեց իր տեսլականը, մասնաւոր շեշտը դնելով, որ Միութեան մօտաւոր 100-ամեակին առիթով հարկ է վերաբժեռել Միութեան նպատակները եւ ուղղութիւնը: Ան ունէր նաեւ յատուկ պատ ան մը. «Պէտք է միացնել ուժերը եւ ապա ային համար միասնաբար ծրա ըել: Կը ձ տիմ աշխատելու հայկական բոլոր կազմակերպութիւններուն ործակցութեան եւ միակամութեան համար»:

«ՀԲԸՄ-ը սյիտի առնէ հարկ եղած քայլերը եւ դիմա թաւ վտան ի ամէն հաւանականութիւն ստեղծելու համար ործակցութիւն՝ բոլոր հայկական կազմակերպութիւններուն միջեւ, որպէսզի միասնաբար եւ համա ործակցաբար, կարողանանք դառնալ զօրաւոր եւ կենսական անյաղթահարելի ուժ մը, որ ոհացնէ ամէն կարիք, ի խնդիր մեր ժողովուրդին եւ

անոր բարեկեցութեան»:

«Մենք չենք կրնար դիմանալ բաժանումի եւ հատուծականութեան պերճանքին» յայտարարեց Պերճ Սեդրակեան, հարիւրաւոր պատուիրակներու, բարեկամներու, ջատա ովներու եւ այլեայլ հայկական կազմակերպութիւններէ հրաւիրուած հիւրերու հաւաքին:

Համա ումարին առաջին օրը Կեդրոնական Վարչական Ժողովի անդամ Պր. Ժոզէֆ Պասարլեան պատուիրակներուն տեղեկացուց Միութեան մասնաճիւղերու իրավիճակին մասին եւ մանրամասն պատկերացում մը տուաւ ինչ կը վերաբերի անդամակցութեան ծրա իրներուն, ործունէութիւններուն, նիւթականին, մասնաւոր նախաձեռնութիւններուն, նոյն ատեն կատարելով մանրամասնեալ ժողովրդա թական վերլուծում մը, որուն միացաւ ամփոփ ակնարկ մը այն հակումներուն եւ հարցերուն մասին զորս կը դիմա թաւեն Միջին Արեւելքի, Եւրոպայի, Լատին Ամերիկայի, Միացեալ Նահան ւներու եւ Գանատայի հայկական աղութները:

Ուսուցումը միշտ եղած է ՀԲԸՄ-ի կեանքին հիմնական առանցքներէն մէկը: Կեդրոնական Վարչական Ժողովի անդամուհի Տիկին Քարլլ Ասլանեան բեմ բարձրացաւ պատուիրակներուն տեղեկացնելու ՀԲԸՄ-ի վարժարաններու համաշխարհային ցանցին հետ կապուած հարցերը: Իր ելոյթին յաջորդեցին Տիկին Չարմինէ Պօղոսեանի եւ Կարապետ Տաքէսեանի ելոյթները, որոնք մօտեցան ուսումնական հարցին, շաբաթօրեայ վարժարաններու տեսանկիւնէն եւ անդրադարձան անոնց խաղացած դերին՝ այն համայնքներուն մէջ ուր ամէնօրեայ վարժարանները տնտեսականօրէն իրա ործելի չեն:

ՀԲԸՄ-ը երկար տարիներու ընթացքին հպարտ եղած է «ապակեայ տուն» մը ըլլալով, մասնաւորաբար ինչ կը վերաբերի իր նիւթական աղբիւրներուն եւ աշխարհատարած հայ համայնքներու ի նպաստ ործածուող զանազան ֆոնտերուն:

82-րդ Ընդհանուր Ժողովին առընթեր ումարուող երկօրեայ համա ումարը, բացառութիւն մը չէր ՀԲԸՄ-ի այս առհաւական աւանդութեան մէջ:

Կեդրոնական Վարչական Ժողովի անդամներ Մայքլլ Անսուր եւ Սինան Սինանեան մանրամասնօրէն խօսեցան Միութեան ործունէութեան ծախսերուն, եկամուտին, դրամական ներդրումներուն, ֆոնտերու ընթացիկ աղբիւրներուն՝ եւ այն քայլերուն

մասին, որոնք կ'առնուին զօրացնելու աշխարհատարած դրամահատարի ճի երը, նոյն ատեն նոր նպատակներ հաստատելով յաջորդ հազարամեակին համար:

Համա ումարին առաջին օրը ընդ րկեց նաեւ Աշոտ Ղազարեանի կողմէ ՀԲԸՄ-ի Հայաստանի ծրագրի ներքին ինչպէս նաեւ Տոքթ. Յարութ Արմէնեանի կողմէ Հայաստանի Ամերիկեան Համալսարանի ներկայ իրավիճակին եւ իրա ործումներուն ներկայացումը:

Այդ օրը արարտեցաւ ընդարձակ վիճարկումով մը, որուն ընթացքին քննուեցան ՀԲԸՄ-ի դերին եւ պատասխանատուութիւններուն զօրացումը իր ծառայած աղութներուն մէջ:

Խօսողներն էին, Տենիս Քէչեճեան (Փարիզ, Ֆրանսա), Վահէ Արքիմեան (Սիտնէյ, Աւստրալիա), Տոքթ. Սիմոն Սիմոնեան (Լոս-Անճելոս, Գալիֆորնիա), Տիկին Զիւմ Պարտաքեան (Սան-Ֆրանսիսքօ, Գալիֆորնիա), Յարութիւն Սարաֆեան (Պուէնոս Այրէս, Արժանքին) եւ Տիկին Թալին Աւա եան (Ժրննա, Չուիցերիա):

Նիստերու փակումէն առաջ Շրջանակային Յանձնաժողովներու եւ Մասնաճիւղերու ներկայացուցիչներ, առիթը ունեցան ներկայացնելու իրենց տեսակէտները, դիտումները՝ իրենց համայնքներուն տեսակիւնէն:

Հակառակ անոր որ առաջին օրը լի էր տեղեկութիւններով, համա ումարին երկրորդ օրը տարբեր եւ իւրայատուկ ուղղութիւն մը ստացաւ: Պատուիրակները բաժնուեցան փոքր խումբերու, իւրաքանչիւրը քննելու համար ապա այլ ծրագրեր, ինչ որ բանալին է Միութեան շարունակական յաջողութեան եւ յառաջդիմութեան:

Խմբային կարծիքի փոխանակումները կը վարէին Կարապետ Ճղրեան՝ Պէյրութէն (Լիբանան) ՀԲԸՄ-ՀԵԸ-ի աշխարհատարած ործունէութեան հետ կապ ունեցող հարցերու մասին, Պր. Հրակ Վարդանեան՝ Նիւ Եորքէն, ՀԲԸՄ-ի համացանցի կայքի զարացման մասին, Դաւիթ Չէնեան՝ Ուաշինկթընէն, լրատուամիջոցներու համադրումին մասին, Վարդէս Գնաճեան՝ Պրիւքսէլէն, Երոսպական Մասնաճիւղի նախաձեռնութիւններուն մասին, ինչպէս նաեւ Փրոֆ. Ստեփան Աստուրեան Գալիֆորնիոյ համալսարանէն, Պերքլի, «Սփիւռքի հակազդեցութիւնը Հայաստանէն արտա աղթողներու հանդէպ» նիւթին շուրջ:

Պատուիրակները նոյնպէս ունկնդրեցին Լեւոն Քէլայապեանը՝ Փարիզէն, ինչ կը վերաբերի Ղարաբաղի վերաբնակեցման մասին առաջարկուած ծրագրին:

րին:

Ուրիշ հետաքրքրական եւ այժմէական նիւթ մըն էր, Ռուսիոյ հայ աղութին մասին տրուած մանրամասն գեկոյցը, զոր ներկայացուց Արա Աբրահամեան՝ ռուսահայ աղութի ղեկավարը, որ այս առթիւ յատկապէս Մոսկուայէն Նիւ Եորք ժամանած էր. իր մտածումները եւ տեսակէտները բաժնուելու ՀԲԸՄ-ի պատուիրակներուն հետ:

Համա ումարը յատկանշուած էր տարբեր համայնքներու ներկայացուցիչներուն, մասնաճիւղերու ատենապետներուն եւ անդամներուն եւ ՀԲԸՄ-ի Կեդրոնական Վարչական Ժողովի անդամներուն միջեւ կայացած բազմաթիւ քովընտի խօսակցութիւններով, որոնք երբեմն կը տեւէին մինչեւ ուշ իշեր:

Կարճ խօսքով, եռօրեայ հաւաքը շատ արեւի էր քան ընկերային ձեռնարկ մը: Ան ոչ միայն անցեալի ցոլացումն էր, այլ նաեւ «Միութեան զօրակցութիւն մը» եւ մօտիկէն քննարկում մը, թէ ինչպէս կարելի է լաւա ոյնս դիմա րաւել ապա այ մարտահրաւերները:

Սակայն, ժամանակ տնուած էր նաեւ ընկերային մթնոլորտ ստեղծելու եւ շնորհակալութիւն յայտնելու այն բազմաթիւ մարդոց որոնք առատաձեռնօրէն տուած էին, թէ իրենց ճի երը եւ թէ ումարներ, ոչ միայն աշխուժացնելու համար իրենց համայնքները այլ նաեւ օճութեան ձեռք կարկառելու աշխարհատարած հայ համայնքներու:

Փիեր պանդոկին մէջ կայացած հանդիսաւոր ճաշկերոյթը միաժամանակ յարմար լսարան մըն էր պատուելու ՀԲԸՄ-ի մեծ բարերարները, ինչպէս նաեւ անատահայ բեմադրիչ Աթոմ Եկոյեանը եւ դերասանուհի Արսինէ Խանճեանը, ամէն հայկական բանի իրենց բերած նպաստին՝ եւ մասնաւորաբար «Արարատ» ժապաւէնին մէջ իրենց ունեցած դերակատարումին համար:

Նիւ Եորքի մէջ կայացած եռօրեայ պատմական հաւաքին ձեռնարկներուն երիտասարդ մասնակիցի մը խօսքերով՝

«Մենք աշխուժացած էինք եւ մղում ստացած: Մենք միացած էինք եւ կը մեկնինք այն վստահութեամբ թէ ապա ան արեւի յաջողութիւն պիտի բերէ բոլոր անոնց որոնք համայնքային ործը վերածած են իրենց կեանքի առաքելութեան»

ՀԲԸՄ-Ի ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՇՐՋԱՆԱԿԻՆ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ՄԷՋ ԳՈՒՄԱՐՈՒԱԾ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԻՆ ԵՒ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻՆ

ՀԲԸՄ-ի Ե Խպտոսի շրջանակը ներկայացնող պատուիրակություն մը, որուն մաս կը կազմէին Տէր եւ Տիկին Պերճ Թէրզեան, Տէր եւ Տիկին Օննիկ Կարիպեան, Տէր եւ Տիկին Օննիկ Պլըքտանեան եւ Տիկին Կասիա Ճղալեան ներկայ տնուեցան Միութեան երկամեայ Ընդհանուր Ժողովին, որ ունարուեցաւ Նիւ Եորքի մէջ

Շաբաթ 26 Հոկտեմբերին:

Պատուիրակութիւնը մասնակցեցաւ նաեւ Ընդհանուր Ժողովին նախորդող, Միութեան աշխարհատարած շրջանակներուն պատասխանատուներու համա ունարին, որ կայացաւ Հոկտեմբեր 24-ին եւ 25-ին:

ՀԲԸՄ-ի Եգիպտոսի շրջանակին պատուիրակութիւնը համագումարին ընթացքին Ձախէն աջ՝ Տիար Պերճ Թէրզեան, Տիար Օննիկ Կարիպեան, Տիար Օննիկ Պլըքտանեան եւ Տիկ. Կասիա Ճղալեան

Գահիրէի ՀԲԸՄ-ի ատենապետ Պր. Պերճ Թէրզեան ելոյթ կ'ունենայ Նիւ Եորքի մէջ գումարուած Միութեան Միջգաղութային Համագումարին ընթացքին

ՀԲԸՄ-ի Եգիպտոսի շրջանակին պատուիրակութեան անդամները ՀԲԸՄ-ի Նախագահ Տիար Պերճ Ստերակեանի եւ Տիկնոջ՝ Վերայի հետ Ձախէն աջ՝ Տէր եւ Տիկին Օննիկ Պլըքտանեան, Տէր եւ Տիկին Օննիկ Կարիպեան, Տէր եւ Տիկին Պերճ Ստերակեան, Տիկին Կասիա Ճղալեան, Տէր եւ Տիկին Պերճ Թէրզեան

ՅՈՐԲԵԼԵՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ Ի ՊԱՏԻՒ ԵԳԻՊՏԱՀԱՅ ԹԵՄԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴ՝ ՏԵՐ ԶԱԼԵՆ ԳԵՐՇ. ԱՐՔ. ՉԻՆՉԻՆԵԱՆԻ

Կիրակի 22 Սեպտեմբեր 2002-ին հանդիսաւորապէս կատարուեցաւ Եգիպտոսի, Սուտանի եւ Եթովպիոյ Հայաստանեաց Առաքելական Եկեղեցւոյ Առաջնորդ՝ Գերշ.Տեր Զալեն Արք. Չինչինեանի քահանայական ձեռնադրութեան յիսնամեակը, եգիպտահայ թեմին մէջ աւելի քան քառասնամեայ գործունեութիւնը եւ նոյն թեմին առաջնորդութեան քսանհինգամեակը:

Եգիպտահայ թեմի Ազգային Իշխանութիւններու նախաձեռնութեամբ եւ կազմակերպութեամբ, Կիրակի առաւօտեան ժամը 10.00-ին, Գահիրէի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ տեղի ունեցաւ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ: Պատարագիչն էր այս առթիւ յատկապէս հրաւիրուած պատույ հիւր՝ Պոլսոյ Պատրիարքական Փոխանորդ՝ Գերշ. Տ. Շահան Արք. Սվաճեան:

Ն. Ս. Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Վեհափառ հայրապետը այս առթիւ յղած էր հայրապետական Օրհնութեան եւ Չինչինեանի Գիր մը ու պատուած Առաջնորդ Սրբազան Հայրը, «Ս. Ներսէս Շնորհալի» շքանշանով:

Պատարագի ընթացքին Գերշ. Տ. Շահան Արք. կարդաց Վեհափառին յղած Սրբատառ Կոնդակը, ապա Յոբելեարին արժանիքները դրուատող քարոզ մը տուաւ, անդրադառնալով անոր ո՛չ միայն եկեղեցական ծառայութեան, այլ նաեւ գրական արժանիքներուն եւ Վեհափառ հայրապետին շնորհած «Ս. Ներսէս Շնորհալի» շքանշանը ամրացուց Սրբազանին կուրծքին:

Ս. Պատարագի աւարտին, Գահիրէի Առաջնորդարանի դահլիճին մէջ, ուր հաւաքուած էր ժողովուրդը, Եգիպտոսի մօտ Հ.Հ.Ի Արտակարգ եւ Լիազօր Դեսպան Պր. Սերգէյ Մանասարեան, շնորհաւորական խօսքով ելոյթ ունեցաւ եւ դեսպանութեան կողմէ այս առթիւ յատկապէս պատրաստուած նուէրը՝ փայտեայ փորագրուած գեղեցիկ խաչքար մը, յոբելեար Սրբազանին յանձնեց:

Ապա, տեղի ունեցաւ հիւրասիրութիւն, որմէ ետք ներկաները Սրբազան հօր աջը առնելով շնորհաւորեցին զայն:

Նոյն օրը երեկոյեան, «Մարիոթ» պանդոկի «Էօժէնի» սրահին մէջ ճաշկերոյթ-ընդունելութիւն մը տեղի ունեցաւ: Պատուոյ սեղանին վրայ, Սրբազան հօր կողքին նստած էին Գերշ. Տ. Շահան Արք. Սվաճեան, ՀՀԻ Լիազօր եւ Արտակարգ Դեսպանն ու իր տիկինը եւ Գահիրէի ու Աղեքսանդրիոյ Պատկ. Թեմական եւ Զաղաքական ժողովներու Ատենապետները իրենց տիկիններով: Ներկայ էին հայ Առաքելական Եկեղեցւոյ եւ հայ Կաթողիկէ եկեղեցւոյ հոգեւոր հայրերը, Գահիրէի եւ Աղեքսանդրիոյ Ազգային Իշխանութիւններու անդամները, եգիպտահայ համայնքին մէջ գործող զանազան կազմա-

*Զախէն աջ՝
Տիկին Տիանա Սիմոնեան, Տեր եւ Տիկին Լեւոն Գաղթապեան,
Տ. Շահան Արք.Սվաճեան, Տ. Զալեն Արք. Չինչինեան, Տեր եւ
Տիկին Սերգէյ Մանասարեան, Տիկին Նուարդ Մետրոպոլիտան:*

կերպութիւններու եւ մամուլի ներկայացուցիչներ եւ հոծ թիւով հասարակութիւն մը:

Ընդունելութեան ընթացքին այս առթիւ ստացուած շնորհաւորագրերը կարդացուեցան, որմէն ետք խօսք առին «Զահակիր»ի, «Յուսաբեր»ի եւ «Արեւ»ի շրջանակներուն ներկայացուցիչները: Ապա՝ ելոյթ ունեցաւ Գահիրէի ու Աղեքսանդրիոյ Թեմական ժողովներուն կողմէ, Աղեքսանդրիոյ Թեմական ժողովի Ատենադպիրը:

Բոլոր ելոյթ ունեցողները իրենց խօսքին մէջ անդրադարձան Սրբազան հօր համայնքիս մէջ ունեցած երկարամեայ գործունեութեան ու վաստակին, վերանորոգելով իրենց հաւատարմութիւնը եւ յայտնելով ապագային եւս իրենց գործակցութիւնը շարունակելու հաւաստիքը:

Մատուցուած ընթրիքէն ետք խօսք առաւ յոբելեար Սրբազան հայրը: Ան իր շնորհակալական խօսքը ուղեց յոբելեանական հանդիսութիւններուն նախաձեռնող եւ զանոնք կազմակերպող Ազգային Իշխանութիւններուն ու Պոլիսէն յատկապէս ժամանած Գերշ. Տ. Շահան Արք. Սվաճեանին, որուն նուիրեց Յիսուսի վերջին ընթրիքը պատկերող նկար մը:

Եգիպտահայ համայնքին անունով, Գահիրէի եւ Աղեքսանդրիոյ Թեմական ժողովներու զոյգ Ատենապետները թանկարժէք մատանի մը նուիրեցին Սրբազան հօր, մաղթելով առողջութիւն եւ երկար կեանք:

Ընդունելութեան աւարտին շնորհակալական խօսք արտասանեց հիւր Սրբազան հայրը, ապա ներկաներուն հետ միասնաբար երգուած «Տէրունական Աղօթք»ով աւարտեցաւ երեկոն:

ՏԵՐ ԶԱԼԵՆ ԱՐՔ. ՉԻՆՉԻՆԵԱՆԻ ՐԱՍԱՌՈՏ ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Օնած է Հալլէպ 29 Սեպտեմբեր 1929-ին եւ անուանուած Գեորգ:
1945-ին անարտած է Երուսաղէմի Սրբոց Թարգմանչաց Ազգային
վարժարանը եւ ընդունուած՝ Երուսաղէմի Սրբոց Յակոբեանց վանքի
ժառանգաւորաց վարժարանը:

1949-ին ձեռնադրուած է սարկաւագ, եւ 1951-ին՝ արեղայ եւ
վերանուանուած՝ Տ. Չալէն:

1953-1957 Ս. Յակոբեանց վանքին Մէջ գանազան պաշտօն-
ներ վարած է:

1954-ին ստացած է վարդապետական աստիճան:

1957-ին Տիրան Արք. Ներսոյեանի կողմէ ծաղկեայ փիլոն եւ
ապա՝ լանջախաչ կրելու իրաւունք ստացած է:

1958-ին որպէս Առաջնորդական փոխանորդ, տեղափոխուած է
Աղեքսանդրիա:

1963-ին Աղեքսանդրիոյ եւ 1965-ին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինի
Մէջ, Վեհափառ Վազգէն Ա. Կաթողիկոսի ձեռամբ, Ծայրագոյն Վար-
դապետի եւ Եպիսկոպոսի աստիճան ստացած է:

1966-ին հոգելոյս Տ. Մամբրէ Արք. Սիրունեանի վախճանումէն
ետք, 1969-ին ընտրուած է Տեղապահ:

1974-ին Ամենայն Հայոց Վեհափառ Վազգէն Ա. Կաթողիկոսի
հրահանգով մեկնած է Հարաւային Ամերիկայի հայկական գաղութնե-
րը:

1977-ին ընտրուած է եգիպտահայ թեմի Առաջնորդ եւ վերադար-
ձած Գահիրէ: Քիչ անց, Վեհափառ Կաթողիկոսը Սրբատար Կոնդա-
կով Արքուրթեան տիտղոս շնորհած է իրեն:

Տ. Չալէն Արք. Չինչինեան Աղեքսանդրիոյ Մէջ իր պաշտօնավա-
րութեան ընթացքին, եկումէնական շարժումի քրիստոնեական եկեղե-
ցիներու աղօթածրոյցներու նախագահ ընտրուած է հինգ տարիներ
անընդմիջաբար: Ան երկար տարիներէ ի վեր անդամ է Մայր Աթոռ Ս.
Էջմիածինի Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդին

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ 11ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԳԱՅԻՐԵԻ ՄԵՋ

Եզիպտոսի մօտ Հայաստանի Հանրապետության Դեսպանությունը, Շաբաթ, 21 Սեպտեմբեր 2002-ի երեկոյեան ժամը 7.00-9.00, դեսպանատան պարտեզին մէջ բոքթէյլ-ընդունելութեամբ մը նշեց Հայաստանի անկախացման 11-րդ տարեդարձը:

Եզիպտոսի մօտ Հ.Հ.ի լիազօր եւ արտակարգ Դեսպան Պր. Սերգէյ Մանասարեան եւ Տիկինը, Դեսպանատան Խորհրդական Օր. Անահիտ Թովմասեան եւ Ա. Քարտուղար Պր. Տիգրան Գեորգեան կ'ընդունէին հիւրերուն շնորհատրութիւնները: Ներկայ էին Եզիպտացի բարձրաստիճան պաշտօնատարներ, Եզիպտոսի մէջ գործող օտար դեսպանութիւններու՝ եւ Եզիպտահայ գաղութի զանազան կառոյցներու ներկայացուցիչներ ինչպէս նաեւ այլ հրաւիրեալներու հոծ բազմութիւն մը:

Դեսպանութեան անթերի հիւրասիրութիւնը եւ «Ամատեոս» քառեակի լարերէն բխած կենդանի ու մեղմ մեղեդիները, աւելի եւս խորացուցին այն երանութեան զգացումը, գոր մեզի կը պարգեւէր օրուան խորհուրդը:

Հայաստանի անկախութեան 11-րդ տարեդարձին առթիւ հայկական դրօշակին գոյներով պատրաստուած յատուկ կարկանդակը ծափահարութիւններու եւ բարեմաղթութիւններու տարափի մը տակ հատուեցաւ, բաժնուեցաւ ու անուշցուց յուզու-

մէ չորցած մեր քիմքերը:

Ընդունելութիւնը ակամայ վերջ գտաւ, սակայն ոչ հայրենիքի անկախութեան նշումը:

Արդարեւ, յաջորդ օրը, Կիրակի առաւօտեան, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարին մէջ Ս. Պատարագի ընթացքին գոհաբանական մաղթանք կատարուեցաւ հայրենիքի անկախութեան ու յաւերժութեան համար:

Ապա, Առաջնորդարանի դահլիճին մէջ, ի ներկայութեան հոգեւոր հայրերուն, Եզիպտահայ գաղութի պատասխանատու մարմիններուն եւ այլ կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներուն ու ժողովուրդին, Եզիպտահայոց Առաջնորդ Սրբազան Հայրը Հայրենիքի անկախութեան 11-րդ տարեդարձը շնորհատրեց եւ խօսք առնելու հրաւիրեց Հայաստանի Դեսպան՝ Ն.Գ. Սերգէյ Մանասարեանը:

Պր. Դեսպանը իր խօսքին մէջ անդրադարձաւ մասնաւորապէս անցնող տասնըմէկ տարիներու ընթացքին ձեռք բերուած դրական բարեփոխումներուն մասին եւ Սփիւռք-Հայրենիք միասնական գործունէութեամբ ապագային եւս նոր նուաճումներով բարենպաստ պայմաններ ձեռք ձգելու ու լուսագոյնին ձգտելու անհրաժեշտութեան:

ՀՀ-ի Եզիպտոսի մօտ դեսպան Ն.Գ. Սերգէյ Մանասարեան կը հատէ անկախութեան տարեդարձի կարկանդակը, կողքին՝ Տիկին Մանասարեան. մինչ Հայաստանի մօտ Եզիպտոսի դեսպան Ն.Գ. Ռուշտի Պաքրի էլ Ամմարին եւ Տիկինը, որոնք արձակուրդով Գահիրէ կը գտնուէին, խանդավառութեամբ կը ծափահարեն:

ՄԵՐ ԳՐԱԴՈՐ ՄՇԱԿՈՅԹԻՆ ՀԻՄՆԱՔԱՐԸ

Երբ փոքր էինք, թարգմանչաց տօնը մեզի համր լոկ արձակուրդի օր էր՝ վերամուտեն ետք առաջին արձակուրդի օրը: Արձակուրդ էր, որովհետեւ տերտեր մը հրաշքով հայերեն գիրերը գտած էր:

Տարիները թափալեցան եւ տարիներու թափալումին հետ տերտերը դարձաւ նկար մը, ուր պատկերուած էր աչքերը վեր յառած վարդապետ մը, ձեռքին տախտակ մը, վրան գրուած ԱԲԳ:

Այլեւս գիտէինք, թէ Աստուած պապան երկինքէն հրաշքով իջեցուցած էր այդ տախտակը, որուն վրայ գրուած էր, մեր ԱԲԳ-ը: Ուրեմըն, սուրբ էր Մեսրոպ Մաշտոց եւ հրաշքը բնական:

Մեր փոքր ուղեղները չէին ընկալեր այլ վարկած, չէին կապեր գիրերու գիտը թարգմանչաց տօնին հետ եւ ոչ ալ կը զգային այդ հրաշքին տարողութիւնը:

Ժամանակն ու հասունութիւնը խլեցին մեզմէ մեր անմեղութիւնը: Նախ, պատահարին հանդէպ թերահաւատութիւնը բոյն դրաւ մեր ուղեղին մէջ, ապա, գիտութիւնն ու գիտակցութիւնը մեզի պարզեցին արդէն տարբեր իմաստ առած հրաշքին, երկրային գիտին՝ երկնային տեսիլքով կատարելիութեան հասած գանձին, հսկայ զօրութիւնը եւ մեծ կարելութիւնը:

Գիտակցեցանք թէ 5-րդ դարուն, Վռամշապուհ թագաւորի, Սահակ Պարթեւ կաթողիկոսի եւ Մեսրոպ Մաշտոցի օրով Վաղարշապատ մայրաքաղաքին մէջ պատահածը հայոց պատմութեան պարզ մէկ դրուագը չէր, ոչ ալ վերոյիշեալները պարզ աստիճանաւորներ էին, այլ այրեր, որոնք ճիշդ աստենին գիտակցելով մեր ազգին գոյատեւման պայքարին համար հայերէն գիրեր ունենալու անհրաժեշտութեան, ձեռնարկեցին մեր մայրենին գիրերով օժտելու աշխատանքին, որ Մեսրոպ Մաշ-

տոցի ջանքերով իր լրումին հասաւ Եղեսիա քաղաքին մէջ, 406 թուականին:

Հինգերորդ դարու հայոց պատմութեան այդ էջը մեզի կապեց այդ երրորդութեան գործունէութեամբ սկսած մեր դպրոցներուն, մեր գիր ու գրականութեան եւ մեր թարգմանիչներուն, որոնց մայրենի լեզուով գրած ստեղծագործութիւններն ու թարգմանութիւնները հիմքը կազմեցին մեր գրաւոր մշակոյթին:

Մեսրոպ Մաշտոցի, Սահակ Պարթեւի եւ իրենց աշակերտներուն՝ Եզնիկ Կողբացիի, Կորիւնի, Յովնան Մանդակունիի, Եղիշէի, Փաւստոս Բիզանդի, Մովսէս Խորենացիի, Ղազար Փարպեցիի եւ ուրիշներու ԿԱՆԹԵՂԻ ԼՈՅՍՈՎ գրած ձեռագիրներով, մեր գրաւոր մշակոյթն ու պատմութիւնը տոկացին հազար ու մի հրոսակային արշաւանքներուն, հրկիզումին ու ջարդին, ու մեծ զոհողութիւններու եւ երբեմն նոյնիսկ կեանքի գինով հինգերորդ դարէն հասան 21-րդ դար:

Հայերէն գիրերը դարձան մեր ինքնուրոյնութեան խարիսխը եւ ինչպէս բանաստեղծ Գէորգ Էմին կ'ըսէ, անոնք են մեր բերդը անմատոյց, գանձը աննուած, դողանջը երգի, մատեան հաւատքի, իւր անմար ջահի, սերն ու սիրտն են մեր, սերմը միշտ ծլող, օճախն անմար:

Ակամայ կը մտածեմ թէ, երբ աշխարհայնացումը այժմ քառատրոփ կը յառաջանայ, ի՞նչպէս կը վերաբերինք մեր ժառանգած գանձին հետ, ի՞նչ գիրերով կը դողանջեն մեր երգերը, ի՞նչ գիրերով կը կարդանք մեր մատեանները, ո՞ր ժողովուրդին ջահին կը լեցնենք մեր իւրը, մեր սիրտը եւ սերմը ո՞ր ժողովուրդին ծլող օճախն է որ անմար պիտի պահէ:

ՎԵՐԱՍՈՒՏԻ ԱՌԹԻ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՈՒՈՂ ՑԱԲԵՐ

Իմ սերունդիս պատկանող (40 տարեկան) եգիպտահայ երիտասարդներուն մեծամասնութիւնը աւարտած է Գահիրէի կամ Աղեքսանդրիոյ հայկական վարժարանները:

Այսօրուան վարժարաններուն ուսման մեթոտը, ինչպէս նաեւ շատ մը այլ պայմաններ կը տարբերին մեր ժամանակաշրջանի պայմաններէն:

Անցեալ 15 տարիներու ընթացքին, Եգիպտոսի մէջ ծանօթացանք կրթական նոր մեթոտներու որոնք կը գործեն եգիպտական պետական կրթական ծրագիրին կողքին, որուն կը հետեւին մեր հայկական վարժարանները:

Այս վարժարաններուն եւ անոնց ուսման զանազան նոր մեթոտներուն նիւթը բաւական ծեծուած նիւթ մըն է, ուրեմն ես պիտի փորձեմ պարզապէս ներկայի ուսման կացութեան ամփոփումը ներկայացնել:

1. Նոր մեթոտներ կիրարկող վարժարաններ
2. Պետական մեթոտի կիրարկում
3. Տարբերութիւններ

Հաստատօրէն կրնանք ըսել, թէ նոր մեթոտ կիրարկող վարժարաններուն մէջ օտար լեզուն, անգլերէն կամ ֆրանսերէն, շատ զօրաւոր կ'ըլլայ, որովհետեւ ուսուցիչները իրենց մայրենի լեզուն է որ կը սորվեցնեն աշակերտներուն: Մինչ՝ մեր հայկական վարժարաններուն մէջ, որոնք կը հետեւին պետական մեթոտին, օտար լեզուն կ'ուսուցանուի որպէս երկրորդ լեզու եւ ուսուցիչներու կողմէ, որոնց մայրենի լեզուն չէ այդ օտար լեզուն:

Սակայն, պէտք է յիշել թէ նոր մեթոտներ կիրարկող (ոչ պետական) վարժարաններուն արաբերէն լեզուի մակարդակը բաւական տկար է: Կ'ենթադրեմ, թէ որոշ ծնողներու համար արաբերէնի տիրապետելը կարեւոր պահանջ մը չէ: Սակայն, կան այլ ծնողներ, որոնք կը զգան արաբերէնի կարեւորութիւնը եւ իրենց անձնական միջոցներով կը զարգացնեն իրենց զաւակին արաբերէն լեզուի մակարդակը:

Ուրիշ կարեւոր մէկ կէտը այն է, որ վերեւ յիշուած առաջին մեթոտը (նոր) կը հիմնուի մասնաւորապէս

կարդալու վրայ, մինչ երկրորդը՝ ծանրաբեռնուած ծրագիր մըն է որ գլխաւորապէս գոց սորվիլ կը պահանջէ:

Իմ կարծիքովս կարդալը քաջալերելը անհրաժեշտ է, թէ՛ լեզուն կատարեալ սորվելու եւ թէ՛ ընդհանուր գիտելիքները զարգացնելու համար:

Ուրեմն համոզուած ըլլալով առաջին մեթոտին առաւելութիւններուն, շատ մը հայ ծնողներ իրենց զաւակները օտար վարժարաններ կը դրկեն: Անոնց մեծամասնութիւնը կը ջանայ անձնական միջոցներով իր զաւակներուն հայերէն լեզուն սորվեցնել եւ զանոնք հայկական մթնոլորտի մէջ մեծցնել:

Մեծ թիւով հայ ծնողներ իրենց զաւակները տաւալին հայկական վարժարան կը դրկեն այն համոզումով, որ հայկական վարժարանին մթնոլորտը մեծ դեր կը կատարէ, զանոնք հայ մեծցնելու մէջ եւ այն փափաքով որ իրենց զաւակները հայերէն լեզուի որոշ մակարդակ մը ունենան, իրենց ազգային պատմութեան ծանօթանան, հակառակ անոր որ անոնք զանգատներ ունին բեռնաւորուած կրթական ծրագիրին համար եւ կարգ մը անորակ ուսուցիչներու մասին:

Ներկայիս մեր վարժարաններուն մէջ իտէալ կացութիւն մը գոյութիւն չունի, բայց կրնայ ստեղծուիլ, երբ նոր մեթոտներ մտցնենք անոնցմէ ներս եւ աւելցնենք թիւը որակեալ մանկավարժներու, որոնք կարող են նոր սերունդին մտայնութիւնը հասկնալ:

Ես որպէս հայկական ազգային վարժարանի շրջանաւարտ, երբ այսօր այս տողերը կը գրեմ, անդադար բառարան կը գործածեմ եւ վստահ եմ որ խմբագիրը պիտի յոգնի զայն սրբագրելու համար:

Եգիպտահայ գաղութի սիրելի ղեկավարներ, կը կարծե՞ք թէ ասկէ 15 տարի վերջ, եգիպտահայ գաղութին մէջ պիտի գտնուի մէկը որ կարենայ որեւէ տեսակ յօդուած մը գրել, թէ՞ հայերէն գրել կարդալ գիտցող հայ սերունդ պատրաստելը այլեւս կարեւոր պահանջ մը չէ մեր գաղութին համար:

Պրիժիթ Գալընեան

ՀԱՐՑԱԶԲՈՅՑ

ՇՆՈՒՆՈՐԸ ԵՒ ԱՅՈՏ ԿՐԴ. ՄԱՅԱԿԱՆԵԱՆԻ ՐԵՏ

Ծեռ. Ամենայն Հայոց Հայրապետ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարե ին Բ. Կաթողիկոս, ընդառաջելով Ե իսկապատեմ Թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տ. Չառէն Արք. Չինչինեանի եւ ազախն իշխանութիւններու խնդրանքին, հոեւոր ծառայութեան համար անցեալ Մայիսին Ե իսկառոս ուղարկած էր Ս. Էջմիածնի միաբաններէն Հոշ. Տ. Աշոտ Կրդ. Մնացականեանը:

Այս առթիւ խմբա յորթինս խնդրած էր պարբերաբերթիս աշխատակից Պր. Հարի Չէչճեանէն, որ հարցազրոյց մը ունենայ Հոշ. Հայր Սուրբին հետ:

Ստորեւ կուտանք այդ հարցազրոյցը:

Որախ ենք ատելցնելու, թէ ըստ Ազախն Առաջնորդարանի դիւանէն վերջերս մեր ստացած հաղորդա յորթեան, Ե իսկապատեմ Թեմի Առաջնորդ Սրբազան Հայրը եւ Գահիրէի Քաղաքական Ժողովը համաձայնաբար, Բշ. 14 Հոկտեմբերի 2002-ին, Հոշ. Հայր Սուրբը նշանակած են Գահիրէի Առաջնորդական Փոխանորդ:

Այս առթիւ կը շնորհաւորենք Հոշ. Հայր Սուրբը եւ յաջողութիւն կը մաղթենք իրեն, իր նոր պաշտօնին մէջ:

Հ- Ուր ծնած եք եւ ի՞նչպէս դարձաք հոեւորական:

Պ- Ծնած եմ 1972 թուականին, Հ.Հ. Սիւնիքի մարզի Տաթեւ գիւղը: Երբ կ'անդրադառնամ հոգեւորական դառնալու իմ անցած ճանապարհիս, կը համոզուիմ որ ան աստուածային միջամտութեան հետեւանք էր: Միջնադարեան նշանաւոր հոգեւորական եւ մշակութային կեդրոն

հանդիսացող Տաթեւ վանքին հարեւանութեամբ ապրելով հանդերձ՝ այնքան մօտ ըլլալով եկեղեցիին, նոյնքան հեռու էի անկէ: Երբ 1989ին ինծի առաջարկուեցաւ ուսումս շարունակել Հոգեւոր Ճեմարանին մէջ, համաձայնեցայ եւ ինքզինքս գտայ միջավայրի մը մէջ որ բացարձակապէս ծանօթ էր ինծի. ատելին ըսեմ, նոյնիսկ չէի գիտեր թէ ով է Զրիստոս կամ Աստուած: Սակայն այնքան հարազատ էր ինծի համար ամէն ինչ, որ եկեղեցիին մէջ գտնուիլը եղաւ ոչ թէ Աստուծոյ ճանչնալու եւ ընդունելու առիթ, այլ կարծես թէ մոռցուածը վերյիշելու մեծ ու երջանկաբեր հնարաւորութիւն մը:

Հ- Ի՞նչ էր ձեր վարդապետական թեզին նիւթը:

Պ- Ճեմարանը աւարտելու համար կարեւոր նախապայման է աւարտաճառ գրելը, որուն ներկայացումէն ետք է որ կը ստանանք աւարտական վկայական: 1995ին ներկայացուցի «Յովնան Որոտնեցիի կեանքը, դաւանաբանական եւ Աստուածաբանական Հայեացքները» թեմայով աւարտաճառը: Այնուհետեւ, իւրաքանչիւր կուսակրօն քահանայ (աբեղայ), հնարաւորութիւն ունի յառաջանալու իր եկեղեցական աստիճաններուն մէջ, որոնցմէ առաջինը վարդապետութիւնն է: Վարդապետական աստիճան ստանալու համար դարձեալ թեզ պէտք է ներկայացնել: Իմ վարդապետական թեզիս իբրեւ նիւթ ընտրեցի Անառակ Որդիին առակը:

Բաւականին իմաստալից առակ է, եւ պատահական չէ որ համարուած է Քրիստոսի բոլոր առակներուն մարգարիտը, փոքր աւետարան մը աւետարանին մէջ, որովհետեւ անառակին պատմութեան մէջ խտացուած կերպով կ'արտայայտուի աւետարանական գլխաւոր գաղափարը, որ հայրը՝ Աստուած կ'ընդունի եւ կը ներէ իրեն դարձող Անառակ որդիին՝ մեղուցեալ մարդկութեան: Այդ ներման շնորհիւ մենք անյուսօրէն թաղուած չենք մնար մեղքին մէջ, եւ անառակին միջոցաւ ցոյց կը տրուի փրկութեան ճանապարհը: Նպատակս էր համեմատել մեր միջնադարեան մատենագրութեան մէջ պահպանուած Անառակ Որդիի առակին բոլոր մեկնութիւնները, որովհետեւ տարբեր դարաշրջանի հեղինակներ տարբեր ձեւերով բացատրած են այս առակը: Եւ հակառակ տարբեր այս մօտեցումներուն՝ հոգեբարոյական բացատրութիւնը բոլորին մօտ նոյնն է, թէ Աստուած կը ներէ իրեն դարձող իւրաքանչիւր մեղաւոր անկախ իր գործած մեղքի աստիճանէն:

3- Ի՞նչն է որ ժողովուրդը հեռու կը պահէ եկեղեցիէն: Գրաբարին եւ աշխարհաբարին միջեւ չ'ոյացած կա՞պը, եկեղեցականներու անտարբերութի՞ւնը կամ այլ պատճառներ:

Պ- Այս հարցը ամենամտահոգիչ խնդիրը եղած է այսօր: Թուարկուած բոլոր պատճառները կը նպաստեն ժողովուրդեկեղեցի բաժանումին: Բայց իմ կարծիքովս կարելոր կետ մը կայ, որ ուշադրութիւն չենք ըներ, որ կը բխի քրիստոնէայ սկզբունքներէն: Եկեղեցին ժողովուրդն է, իսկ հոգեւորականը՝ միջնորդը ժողովուրդին եւ Աստուծոյ միջեւ: Այս երկուքը իրարմէ շատ քիչ կը տարբերին, որովհետեւ բոլորին նպատակը Աստուծոյ ծառայելն է: Եթէ այդ ծառայութեան մէջ ոեւէ մէկը թերանայ կամ տկարանայ, եկեղեցին ալ պիտի տկարանայ: Հետեւաբար կարելոր է, որ նաեւ ամեն մէկը փորձէ իր սխալը տեսնել կատարուած իրողութեան մէջ եւ ոչ թէ արդարանալու կամ իր թերութիւնը ծածկելու համար դիմացինը քննադատել եւ պատճառաբանութիւններու շարք մը թուարկել: Հաւատքի պարագային քննադատութիւնը կը կուրացնէ մարդուն եւ կը գրկէ իր սխալները տեսնելու հնարաւորութիւնէն: Իսկ եթէ մէկը իր սխալը

չտեսնէ ուրեմն չի կրնար շտկել զայն եւ քանի չի շտկեր՝ աւելի կը շարունակուի սխալը եւ անոր հետ միաժամանակ բաժանումը աւելի կը մեծնայ: Ասիկա արդէն Քրիստոսի խօսքերուն ճիշդ գործնական պատկերն է երբ կ'ըսէ «ինչո՞ւ եղբօրդ աչքին մէջի շիւղը կը տեսնես եւ քու աչքիդ մէջի գերանին չես նայիր» (Մատթ. 7:3): Խնդիրը ընդհանուր մտահոգութեան առարկայ է եւ շահագրգռութիւնը երկուստեք պիտի ըլլայ: Հոգեւորականութիւնը պիտի ընդունի իր սխալները, ժողովուրդը իր անտարբերութիւնը, դպրոցն ու ընտանիքը պիտի ընդունին իրենց թերացումները հայրենասիրական եւ կրօնական դաստիարակութեան մէջ: Եթէ ամենքնս միասին տեսնենք մեր թերութիւնները եւ աշխատինք շտկել զանոնք, պիտի վերանան բոլոր բաժանումի կարծեցեալ պատճառները: Ի հարկ է կարելի է աւելին ըսել, սակայն բաւական մեծ նիւթ կը բացուի...:

3- Ի՞նչ է ձեր կարծիքն ու մօտեցումը եկեղեցիին կազմած տեղեկա իր «Շողակաթ» ամսաթերթիկին՝ ինչպէս նաեւ երիտասարդներու ուրբաթօրեայ կրօնական հաւաքոյթներուն մասին:

Պ- Առաջնորդ Սրբազան Հօր թելադրութեամբ պատրաստեցինք «Շողակաթ» անունով ամսաթերթիկ մը, որուն նպատակն է ժողովուրդին ուշադրութեան ներկայացնել տուեալ ամսուայ տօներու բացատրութիւնները, Սրբոց յիշատակութիւնները, կրօնական եւ տօնական գիտելիքներ: Մեր եկեղեցին ունի նաեւ շատ գեղեցիկ ազգային ավանդութիւններ ծեսեր եւ արարողութիւններ, որոնք կ'արժէ քիչ-քիչ ներկայացնել մեր ժողովուրդին ուշադրութեան: Այս բոլորին նպատակը մէկ է, բացատրութիւններով ոչ միայն ժողովուրդը մօտեցնել եկեղեցիին, այլ մասնակից դարձնել այն ամեն բաներուն որոնք կարելոր են իրենց հոգեւոր զարգացումին եւ փրկութեան համար:

Ինչ կը վերաբերի երիտասարդներու կրօնական հաւաքոյթներուն, ես ուրախ եմ որ արդէն մօտ չորս տարիներէ ի վեր անոնք կը հաւաքուին Սրբազան Հօր անմիջական հսկողութեամբ, կը դաստիարակուին քրիստոնէական ոգիով:

Երիտասարդության ներկայությունը շատ կարելի է մեր ազգային եկեղեցական կեանքին մեջ, որովհետև այսօրուան երիտասարդությունը վաղուան մեր ապագան է: Եւ ուրախութիւնս կրկընակի է, որ այս ուղին բռնած մեր երիտասարդները ապագային պիտի շարունակեն իրենց նախորդներուն հայրենասուներ եւ ազգասուներ գործը: Անոնց հետ իմ հանդիպումներուս նպատակը այն է, որ բոլորը գիտակցաբար ապրին այն կեանքով, որուն մասին կարդացած են Ս. Գիրքին մեջ, զգան իրենց կեանքին մեջ ներկայութիւնը այն Աստուծուն, որուն մասին պատմուած է Ս. Գիրքին մեջ եւ որ ամենակարելի է, իրենց կեանքով եւ Աստուծոյ ներկայութեամբ մասնակցին Աստուծոյ կամքին իրականացումին երկրի վրայ՝ ծառայեն ազգին եւ եկեղեցիին:

Լիայոյս եմ, որ օր մը իրենք իրենց ըսելիքը պիտի ըսեն՝ աւելի գործով քան խօսքով:

3- Ինչպէ՞ս կարելի է հայ եկեղեցիին եւ հայ հաւատացեալներուն տկարացած կապը ամրացնել, նկատի առնելով աղանդներու հոսանքը, որ ամէն կողմ նոյն ուժով կը դրօժ:

Պ- Աղանդներուն գոյութիւնը նորութիւն չէ մեր եկեղեցիին կամ ազգին մեջ: Անոնք թերեւս քրիստոնէութեան հետ համընթաց գոյութիւն ունեցան: Սակայն, այն տարբերութեամբ որ քրիստոնէութիւնը մնաց անաղարտ, անփոփոխ եւ հաստատուն (տոյնիսկ աւելի զօրացաւ). իսկ աղանդները փոխեցին իրենց սկզբունքներն ու ազդեցութեան ձեւերը եւ ժամանակին հետ ծնան եւ մեռան, եւ դեռ կը ծնին նոր անուններով ու գործելակերպով եւ վստահաբար պիտի մեռնին նաեւ: Եթէ ուշադրութիւն դարձնենք պատմութեան եւ այսօրուան, պիտի տեսնենք որ եկեղեցին միշտ նոյն ճշմարտութիւնը կը քարոզէ եւ կը պահէ իր գոյութիւնը, իսկ աղանդները ամէն անգամ կը փոխեն իրենց գաղափարախօսութիւնը եւ ազդեցութեան ձեւերը, որպէսզի մարդոց գրաւեն իրենց կողմը: Զետեւաբար, եկեղեցիին քարոզած ճշմարտութիւնը Աստուծմ է, իսկ աղանդներունը մարդոցմ: Մէկը յաւիտենական է՝ միւսը ժամանակաւոր, մէկը ճշմարտութիւն է՝ միւսը կեղծիք, մէկը անփոփոխ է՝ միւսը իր դէմքը կը փո-

խէ: Եթէ անձ մը գիտնալով հանդերձ այս բոլորը մոռնայ 2000-ամեայ ճշմարտութիւնը եւ հետեւի միամեայ կամ հարիւրամեայ ինչ որ կրօնական ուղղութեան, այդ կը նշանակէ որ ինքը ընտրութիւն կատարեց՝ հակառակորդը գերադասելով Աստուծմ:

Ի հարկ է եկեղեցին պետք է աւելի շանք թափէ ուսուցանելու եւ բացատրելու, որպէսզի անհատը գիտակցաբար հրաժարեցնէ իր սխալ ընտրութենէն: Իսկ անոնք որ եկեղեցիին չուսուցանելը պատճառ կը բերեն եւ սխալ ընտրութիւն կը կատարեն, այլեւս անկարող կ'ըլլան ճշմարտութիւնը հասկնալու, որովհետեւ հեռանալով կը կորսնցնեն առիթն ու հնարաւորութիւնը:

Այդ վիճակին մեջ գտնուող մարդիկ իրենց սխալը պիտի չհասկնան, եւ աւելին, իրենց սխալը որպէս ճշմարտութիւն ուրիշներու պիտի փոխանցեն: Մեր եկեղեցիին պատմութիւնը առաւել կամ նուազ գիտցող անհատը չընտրէր եկեղեցին, ուր կարող է ստանալ բացատրութիւններ, խրատներ եւ խորհուրդներ, այլ կ'ընտրէր աղանդը: Զետեւաբար այս խնդիրին լուծման կարելորդութեան առաջնահերթութիւնը ոչ թէ հոգեւորականին աշխատանքն է միայն, այլ տուեալ անհատին ցանկութիւնն ու ընտրութիւնը: Որովհետեւ կարելի է թէ տուեալ անհատը ո՞րուն կը վստահի իր հոգին, Աստուծո՞յ թէ հակառակորդի՞ն: Իր փրկութեան երաշխիքը եւ ապագան այդ որոշման մեջ է. ընտրեց Աստուծոյ՝ կեանքը ընտրած կ'ըլլայ, ընտրեց աղանդը՝ Աստուծոյ անունով սուտ մարգարէներուն եւ վարդապետներուն ընդունած կ'ըլլայ, ուր փրկութիւն եւ կեանք չկայ: Ուրեմն վստահեցէք Աստուծոյ հիմնած եւ հաստատած ճշմարտութեան եւ Աստուած ձեզ պիտի չձգէ փորձութեան նեղութիւններուն մեջ:

3- Շնորհակալութիւն եւ յաջողութիւն

Պ- Շնորհակալութիւն

Յարցազրոյցը վարեց՝ Զ. ՉԷՃԵՆԵԱՆ

ՓԻՆԻԿԸ ԿԸ ՎԵՐԱՊՐԻ

Աղեքսանդրիոյ պատմական գրադարանին վերաբացումը կը նկատուի 21րդ դարու միջազգային մեծագոյն իրադարձութիւններէն մէկը:

Տասը տարիներ առաջ սկսած այս սքանչելի ճարտարապետական գործը, այժմ իրականութիւն դարձած է իբրեւ վկայարանը պատմութեան եւ մտածողութեան որ ծաղկած էր ծովեզերեայ այս քաղաքին մէջ:

Իր իւրայատուկ ձեւով՝ գրադարանը կը զատորոշուի շրջակայ բնակելի շէնքերէն, եւ ծովեզերեայ մայրուղիին մէջտեղը գտնուելով տեսանելի է քաղաքին երկու ծայրերէն:

Այցելուն մտնելով ընդունելութեան սրահը, որուն ամէն մէկ անկիւնը մանրամասնօրէն նախագծուած է, կը դիմաւորուի առաջնորդներով, որոնք շրջապատոյտի մը ընթացքին կը բացատրեն գրադարանը գործածելու մեթոտը եւ տեղեկութիւններ ստանալու ձեւերը: Այս շրջապատոյտները տարբեր լեզուներով են. անգլերէն, ֆրանսերէն, սպաներէն, իտալերէն եւ գերմաներէն:

Գրադարանին մէջ գործածուած բարձրորակ շինանիւթերը, որոնք բերուած են աշխարհի զանազան կողմերէն կը չեզոքացնեն տաքը եւ աղմուկը, նուազագոյնին իջեցնելով արեւին տաքութիւնէն հասնելիք վնասը շէնքին եւ գիրքերուն:

Գրադարանը ընդարձակ բաց տարածութեան մը վրայ նայող աստիճանաւոր սեպուխտամբ եօթը յարկերէ կը բաղկանայ: Ամենէն ուշագրաւը առաստաղն է, որուն սեպուխտինը եւս թոյլ կուտայ որ գրադարանէն իւրաքանչիւր օգտուող վայելէ ծովուն տեսարանը:

Նկատի ունենալով որ մեծ ճիգ եւ ժամանակ տրամադրուած է նախագծումին եւ պարունակին ձեռքբերումին համար, որուն մէջ կը գտնուին չորս եղանակները ներկայացնող հելլենական շրջանի պատմական արձաններ, ոչինչ խնայուած է այս գանձերը գողութեան եւ հրդեհի դէմ ապահովելու համար:

Լայլա Ապտէլ Հատի, որ կը գլխաւորէ գրադարանային ծառայութիւնները կ'ըսէ, թէ այս գրադարանը գիրքերէ աւելի բան մըն է. ան երախտագիտութեան տուրք մըն է Աղեքսանդրիոյ հին գրադարանին, ուր այդ օրերու մտաւորականները կը հաւաքուէին: Ուրեմն երբ ձեռնարկուած է գիրքերու ներքին դասաւորումին, նկատի առնուած է որ իւրաքանչիւր յարկ պարփակէ ուսումնասիրութեան տարբեր բնագաւառ մը ըստ պատմական եղափոխութիւններու:

Այսպէս, գեոնայարկի գիրքերը կը պատկանին գիտութեան արմատներուն՝ ներառեալ փիլիսոփայութիւն, պատմութիւն, դասականները եւ հոգեբանութիւնը:

Երկրորդ յարկը կը պարփակէ լեզուներ եւ գրականութիւն, երրորդը՝ ամէն ձեւի արուեստներ: Չորրորդ յարկին համար Ապտէլ Հատի կ'ըսէ, թէ նկատի ունենալով այս դարու մէջ գործարարութեան (պիզնէս) ունեցած կեդրոնական դերը, այդ յարկին տարածութիւնը կրկնապատկուած է, որպէսզի գործարարութեան զարգացման եւ տնտեսագիտութեան վերաբերեալ գիրքերը հոն տեղաւորուին: Հինգերորդ յարկը կը պարունակէ բոլոր ընկերային գիտութիւնները եւ կիներու կատարած ուսումնասիրութիւնները: Վեցերորդ յարկը ունի գիտութեան եւ թեքնոլոճիի գիրքեր, եւ վերջապէս եօթերորդը՝ նոր թեքնոլոճիի գիրքեր:

Գրադարանը կարելիութիւնը ունի ընդունելու կէս միլիոն գիրք եւ այժմ պաշտօնական բացումին համար արդէն 250.000 գիրք տեղադրուած է: Թէեւ անդամակցութեան սակը առաջին տիկին Սիւզան Մուպարաքը պիտի յայտարարէ, Լայլա Ապտէլ Հատի կ'ըսէ, թէ սակը խորհրդանշական պիտի ըլլայ, որովհետեւ այս նոր գրադարանը շահութաբեր գործառնութիւն մը չէ, այլ ան պիտի ըլլայ համաշխարհային չափանիշով ուսումնասիրութիւններու ամենաարդիական հաստատութիւններէն մէկը:

Անպաշտօն բացումն ենք, գրադարանը օրական մօտաւորապէս 10.000 այցելուներ ունեցաւ որոնք խանդավառուած էին, որ այս գիրքերը պիտի կարենային գործածել անվճար: Բացի 18 տարիքէն վեր երեցներու վերապահուած գիրքերէն, կայ գրադարան մը պատանիներու, եւ ուրիշ մը՝ երեխաներու համար:

Ապտէլ Հատի կ'ըսէ, թէ պիտի փորձեն ամբողջ սերունդ մը մղել դէպի գիր եւ գրականութիւն: Թէեւ կարելի է 18 տարեկանէն վերջ տրվեցնել գրադարան գործածելու ձեւը, սակայն նախընտրելի է որ 4 կամ 5 տարեկանէն սկսեալ երեխաները կարդան եւ գնահատեն գիրքերը:

Թահա Հիւսէյն գրադարանը իր ամենավերջին թէքնոլոգիով եւ սարքաւորումներով պիտի ծառայէ տեսողութեան դժուարութիւններ ունեցողներուն, որպէսզի որեւէ ցանկացուած գիրք կարենան գործածել:

Աղեքսանդրիոյ գրադարանը՝ այդ հսկայածախս շինութիւնը, միայն գիրքերու չի վերաբերիր, այլ մշակութային եւ ընկերային զարգացման վայր մըն է: Հին գրադարանը պարզապէս տեղ մը չէր ուր մագաղաթներու վրայ տեղեկութիւններ կային, կ'ըսէ Խալէտ Ազապ, գրադարանի լրատուութեան խորհրդատուն, պէտք է վերստեղծել կամ վերահնարել Աղեքսանդրիոյ մշակութային դերը Եգիպտոսի ժամանակակից պատմութեան մէջ:

Ազապ կ'ըսէ, թէ երկրին արդի պատմութեան մէջ Գահիրէն դարձած է ուշադրութեան եւ զարգացման կեդրոն, մինչ ժամանակին Աղեքսանդրիան էր գրեթէ ամէն ճիւղի մէջ նոր գաղափարներու զարգացման կեդրոնը: Նոր գրադարանի շինութիւնը չի նշանակեր Գահիրէէն գողնալ հանրային ուշադրութիւնը, այլ դնել Աղեքսանդրիան իր արժանի դիրքին վրայ, իբրեւ մտքի եւ մշակոյթի կեդրոն: Այս նպատակով է որ մենք շինեցինք անգուզական այս գրադարանը, որպէսզի Աղեքսանդրիան դառնայ ամբողջ Միջերկրականի մշակութային կեդրոնը:

Արդէն կարգ մը միջազգային խորհրդածողովներ կայացած են պաշտօնական բացումէն առաջ: Ազապ կը նշէ թէ գրադարանին նախկին դիրքը վերագրաւելու տեսլականը իրականացնելու համար կարգ մը քայլեր պէտք է առնուին:

Ամէնէն առաջ հարկ է ժողովուրդին ցոյց տալ որ մենք կարող ենք գրադարանէ մը աւելիին վերածել զայն, մեր վարչական տնօրինումներուն միջոցով: Արդարեւ իւրաքանչիւր բաժնի համար պատասխանատու նշանակած ենք ամենատրակտոր անձերը: Միեւնոյն ատեն այս գրադարանին համար նոր օրէնք մը լոյս պիտի տեսնէ ջնջելու համար սովորաւորութիւնը (Բութիւն) եւ դիւանակալութիւնը (Պիւրօք-

բասի) - որոնք գոյութիւն ունին որեւէ կառավարական գրասենեակի մէջ - որպէսզի գրադարանը կարենայ միջազգային ճանաչում ստանալ:

Գրադարանը կ'աշխատի ըլլալ համացանցային արխիւային տեղեկութեան երկրորդ կեդրոնը: Ներկայիս մեծ քանակութեամբ գիտական տեղեկութիւններ, ինչպէս նաեւ գլխաւոր միջազգային տեղեկատուական հրատարակութիւններու ամբողջական հատորներ ամբարուած են Գալիֆորնիոյ համացանցին վրայ: Եթէ հարցերը ծրագրուածին պէս ընթանան, Աղեքսանդրիոյ գրադարանը պիտի հանդիսանայ աշխարհի վրայ երկրորդը, որպէս տեղեկութիւններ ամբարելու վայր, եւ առաջինը արեւելեան այս կիսագունդին մէջ, ուր ուսումնասիրողներ պիտի կարենան անսահման քանակութեամբ եւ թիով նիւթերու մասին տեղեկութիւն ունենալ, միակ դրութեան մը ընդմէջէն:

Աղեքսանդրիոյ պատմական գրադարանը, որ քանդուած է երկու անգամ, նշանաւոր էր իր մօտ մէկտեղուած հնադարեան մագաղաթներու մեծագոյն հաւաքածոյով: Թէեւ այս մագաղաթները մեր արդի ժամանակներէն շատ առաջ փճացած էին, նոր գրադարանը կը ձգտի հետապնդումով ձեռք բերել պատմական տարբեր ժամանակաշրջաններու վերաբերող մեծագոյն թիւով ձեռագրեր:

Այս գործը յանձն առած է Տօթթ. Եուսէֆ Չէյտան, որ գրադարանին մշակութային ժառանգին խորհրդատուն է: Ան գազաթ մըն է իր մասնագիտութեան՝ գեղագրութեան եւ հին փիլիսոփայութեան ճիւղերուն մէջ, եւ կը նկատուի տարածաշրջանի ամենամեծ ձեռագրեր հաւաքողը եւ վերականգնողը:

Ան մոլիչ ուժերէն մէկն է գործնական գրադարան մը ստեղծելու փայլուն գաղափարին: Այս գրադարանը պիտի պարփակէ բոլոր հնադարեան ձեռագիրները, կարելիութիւն տալով որ գործածողները տեսնեն եւ կարդան ձեռագրերու բնագիրը, միեւնոյն ատեն զանոնք պահպանելով յաջորդ սերունդներուն համար:

Չէյտան կ'ըսէ թէ Արաբական պատմութիւնը առաջին սանդիսամատն է արդի Արեւելեան եւ Արեւմտեան գաղափարաբանութեան զարգացման որ անտեսուած է աշխարհի մեծամասնութեան կողմէ: Գրադարանին առաքելութիւններէն մէկն է վերստին ներկայացնել աշխարհին այս շատ հարուստ պատմութիւնը: Հազարաւոր բնագիրներ գոյութիւն ունին մինչեւ օրս, մէջը ըլլալով արաբերէն թարգմանութիւններ հին փիլիսոփաներու գործերէն: Այս ձեռագրերը գործածուած էին արեւմուտքին կողմէ պատմական զանազան շրջաններուն, որպէս հիմ այն բոլորին որ այսօր կը նկատուի ժամանակակից Արեւմտեան գաղափար: Այս ձեռագրերուն կուտակումը պարտականութիւն մըն է յաջորդ սերունդներուն

հանդէպ, որպէսզի մեր արժանի տեղին ձգտինք աշխարհի մտածողներու ընտրանիին մէջ:

Ձէյտան իր կեանքի գործը կը համարէ այս առաքելութեան յաջողութիւնը գրադարանէն ներս: Ան կ'ըսէ, թէ իր ամենամեծ վախը այն է, թէ արաբ մշակոյթը պիտի տժգունի մինչ աշխարհ կը շարժի դէպի արագ աշխարհայնացում (globalization): Ան կը յուսայ որ գրադարանը պիտի նուազեցնէ այդ գործընթացին ուժգնութիւնը:

Մօտաւորապէս տասը տարիներէ ի վեր Ձէյտան կեդրոնացուցած է իր ճիգերը հին գրութիւններու փնտռութիւն վրայ: Ան կազմած է խումբ մը, որ իրեն կ'օգնէ ձեռագիրներու վերականգնումին մէջ: Ձէյտան շատ ժամանակ կը տրամադրէ փնտռելով ձեռագիրներ կառավարական զանազան գրասենեակներու մէջ, քանի որ յաճախ նման նիւթեր պահուած են կառավարութեան կողմէ, ձեռագիրներու թանգարանի մը բացակայութեան պատճառով: Շատ մը կառավարական հաստատութիւններ այժմ կը գործակցին տալով այս ձեռագրերը գրադարանին, լաւ գիտակցելով որ անոնք պիտի ապահովուին աւելի լաւ երդիքով մը:

Աւելին - օրինակի համար - կան կարգ մը անհատներ որոնք ժառանգած են հին ձեռագրեր կամ նոյնիսկ անոնցմէ կազմուած ամբողջ հաւաքածոյ մը: Այս անհատները պիտի նուիրեն իրենց հաւաքածոները գրադարանին, որպէսզի բազմաթիւ ուրիշներ օգտուին զանոնք տեսնելով: Նոյնիսկ պետութիւններ նուիրեցին ձեռագրեր, որոնք իրենց մօտ կը գտնուէին:

Նկատի ունենալով որ այս ձեռագրերուն մեծամասնութիւնը տարիներով անյարմար ձեւով պահուած է, գրադարանը ունի այս ձեռագրերը եւ գիրքերը նորոգելու եւ խնամելու համար ամբողջ բաժին մը:

Այս գիրքերը նուիրուած են թանգարանին մէջ ցուցադրուելու համար: Ձէյտան կ'ըսէ թէ լաւագոյն այլընտրանքը այս է, քանի որ կարելի չէ ամէնուն մատչելի դարձնել բնագիրները:

Այս ձեւով անոնք կը տեսնեն ցուցադրուած բուն օրինակները եւ ֆիզիքապէս կը կարենան կարդալ բնագիրներուն հետ նաեւ անգլերէն եւ ֆրանսերէն թարգմանութիւնները:

Ներկայիս Ադեքսանդրիոյ գրադարանը ունի շատ դարերէ հասած 6000 բնագիր ձեռագրեր: Ունի նաեւ, հին ձեռագրերու մօտաւորապէս 4000 օրինակներ: Այս միջոցին, այս գիրքերէն միայն երկուտասնեակ մը հասանելի են հանրութեան: Ձէյտան կ'ըսէ թէ մնացեալին մատչելի դառնալը քիչ մը ժամանակ պիտի առնէ եւ կ'աւելցնէ, թէ «Հոռմն ալ մէկ օրէն չէր շինուած», այս երկար ժամանակի ծրագիր է: Հիմակուհիմա գործածողները պիտի բաւարարուին դիտելով ցուցադրուած ձեռագրերը, եւ գործածելով մնացեալ 250.000 գիրքերը որոնք հասանելի են իրենց ուսումնասիրութիւններուն համար:

Իճիթթ Թուսեյ Ապրիլ 2002

Բէհայ Էլ-Պաքրի

Թարգմանեց եւ ամփոփեց Ս. Թ.

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹԵԱՆ ՀԵՏՔԵՐՈՎ (ԳԱՀԻՐԷԻ ՀԲԸՄ-Ի ԴԵՐԸ)

1999-էն սկսեալ, Գահիրէի Հայկական Բարե-
ործական Ընդհանուր Միութիւնը իր բազմակող-
մանի ործունէութեան մէջ որդե րեց սփիւքահա-
յութեան հրատարակչական պատմութեան մէջ ոչ
այնքան տարածուած ու նահատուած բնա յա-
ւառ մը՝ երաժշտական խմբա յութիւնը (musical
editing) եւ երաժշտական անտիպ ործերու տպա-
րութիւնն ու հրատարակչական աշխատանքը:

Այդ թուականէն սկսեալ, ստորա րեալիս խըմ-
բա յական օժանդակութեամբ, ան լոյս ընծայեց
հետեւեալ հատորները.

1.- Տի յան Չուհաճեան, «Սուրբ Սուրբ», քա-
ռեր ի եւ սենեկային նուա յխումբի համար, եւ
«Հայր Մեր», սփրանոյի, աթոյի, ի յկան եր չա-
խումբի եւ սենեկային նուա յխումբի համար,
1999 (74 էջ):

2.- Տի յան Չուհաճեան, «Արշակ Բ.», օփերա
չոքս արարով, իտալերէն լիպրեթոյով, 2000:

ա.- Դաշնակի եւ եր ի համար (vocal score) (440
էջ):

բ.- Նուա յ յութիւն (orchestral score) (804 էջ):

չ.- Առանձին նուա արաններ՝ կազմուած 24
հատորէ (1549 էջ):

3.- Տի յան Չուհաճեան, «Աւէ Մարիա», տար-
բերակներ, 2000 (82 էջ):

4.- Տի յան Չուհաճեան, «Կաւոթ», ջութակի,
թաւ ջութակի, դաշնակի եւ հարմոնիումի համար
եւ «Չորս Ֆիլ», լարային եռանուա ի եւ քառա-
նուա ի համար, 2000 (52 էջ):

5.- Քրիստափոր Կարա-Մուրզա, «Դաշնակի
ստեղծա ործութիւններ», 2000 (34 էջ):

6.- Մակար Եկմալեան, «Դաշնակի ստեղծա-
ործութիւններ», 2000 (54 էջ):

7.- Ալեքսանդր Սպենդիարեան, «Գուշակու-
հին», քառաձեռն դաշնակի համար, 2000 (22 էջ):

8.- Արքատի Քուկէլ, «Էջեր ալպոմէն եւ Հայկա-
կան պար», դաշնակի համր 2000 (18 էջ), (1):

Բայց նախ՝ ի՞նչ բան է երաժշտական խմբա յ-
րութիւնը:

Երաժշտական խմբա յութիւնը ստեղծա որ-
ծութեան մը պատրաստութիւնն է տպա յութեան
կամ կատարումի՝ իրա ործուած լիստորապէս
երաժշտահանէն տարբեր անձի մը կողմէ: Խօսքը
արեւմտեան աւանդութեամբ յօրինուած-նոթա-
րուած համակար ին մասին է, քանզի բանաւոր
ժառան ութեան ձայնա յութիւնը եւ խմբա յութի-
ւնը կը մտնէ այլ հասկացութեան մը մէջ:

Երաժշտական խմբա յութեան ամենատարա-
ծուած համակար ները կարելի է բաժնել երկու
դասակար ումի.

1.- **ԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ** (per-
forming edition), երբ խմբա իրը կը կցէ կատարո-
ղական իր անձնական մեկնաբանութիւնը, աւել-
ցնելով երան անիշեր, առո անութեան նշաններ,
ընթացքի (tempo) նշումներ, մատնաշարեր (finger-
ing) եւ այլն, յաճախ առանց զանազանելու իր յա-
ւելա յումները երաժշտահանի (composer) ինքնա-
իր յղացքէն: Այս բնա յառոին մէջ յաճախ հան-
դէս եկած են համբաւաւոր կատարողներ՝ որոնք
ներդրած են իրենց մեկնաբանական համոզում-
ները տուեալ ործին նկատմամբ: Յիշենք հռչա-
կաւոր դաշնակահարներ՝ Արթիւր Շնապլլի խմ-
բա յութիւնը Պեթհովէնի դաշնակի 32 հատա-
նուա ներուն (sonate), Ալֆրետ Քորթոյի խմբա յ-
րութիւնները Շոփէնի եւ Շումանի դաշնակի որ-
ծերուն, ջութակահար Տաիտ Օյսթրալսի խմբա յ-
րութիւնը Պեթհովէնի ջութակի 10 հատանուա նե-
րուն եւ շատ ուրիշներ, որոնց հրատարակութիւն-
ները մեծապէս սիրուած են կատարողներուն կող-
մէ: Անշուշտ, ոյութիւն ունին կատարողական
խմբա յութեան տարբեր մօտեցումներ: Վերոյիշ-
եալները ստեղծա ործական խմբա յութիւններ
կարելի է համարել, ի դէմս, օրինակ, Մուճելլիինի
Պախի 24 Փրելիւտներուն եւ ֆիլկերուն խմբա յ-
րութեան, որ մանկավարժական նպատակներ կը
հետապնդէ եւ կը հանդիսանայ ուսանող դաշնա-
կահարին պապակին յա ուրդ տուող կատարեալ
նմոյշ մը:

ԾԱՆՕԹԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Այս իրբերուն անունները կը նշենք, «Տեղեկա-
տու»-ի ընթերցողին աղափար մը տալու Գահի-
րէի Հ.Բ.Ը.Միութեան կատարած աշխատանքին
մասին, քանզի «Տեղեկատու»-ի նախորդ թիւե-

րուն մէջ՝ բացի «Սուրբ, սուրբ»-էն եւ «Արշակ Բ.»-էն, անդրադարձ չէ եղած անոնց մասին:

2.- ՔՆՆԱԿԱՆ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ (critical edition), որուն նպատակը հեղինակային բնօրինակին պահպանումն է ամենայն հարազատութեամբ: Այս ուղղութեան կրողներն են լիտուրգիա երաժշտաւ տեսերը: Ծանօթա թութիւններ, ձեռնարկային բացատրութիւններ եւ վերլուծութիւններ անպայմանօրէն կ'ուղեկցին այս տեսակ խմբա թութիւններուն: Այս խմբա թութեան տարածուած հրատարակութիւններէն է Շոփէնի ամբողջական թրծերուն Paderewski Edition-ը: Բնակաւնաբար, բնա թային հարազատութիւն հասկացութիւնը յարաբերական է: Այսպէս, երբեմն տարբերութիւններ կը տնուին հեղինակային ձեռնարկի եւ հեղինակի կենդանութեան տպա թուած առաջին հրատարակութիւններուն մէջ: Դժուար կ'ըլլայ որոշել՝ թէ ո՞րն է հեղինակային առաջնահերթութիւնը, քանզի դժուար է սահմանել՝ թէ ան որքան միջամտած է առաջին հրատարակութեան մէջ: Երբեմն, երաժշտահանը ձեռնարկ կ'ըլլայ նոյն թրծէն երկու ձեռնարկ, առանց զանազանելու վերջնականը նախնականէն, որով խմբա թութիւն պարտականութիւնը կ'ըլլայ ընտրել անոնցմէ մէկը: Երբեմն, երաժշտահանը վերջնական, մաքրա թուած ձեռնարկին վրայ կը կատարէ սրբա թութիւններ, որոնք կրնան ըլլալ ամբողջական կամ թերի, կրնան ըլլալ նոր համոզումի մը արդիւնքը կամ լոկ ակնթարթային տպաւորութեան մը հետեւանքը: Երբեմն սրբա թութիւններու խճողութեան սյարա յային ո՛չ նախնական թութիւնը յայտնի կ'ըլլայ եւ ո՛չ ալ սրբա թուածը: Ո՞ր մէկը հիմք ընդունիլ տպա թութեան համար, ո՞ր մէկը ծանօթա թել յաւելուածին մէջ, սրբա թութիւններուն առատութեան սյարա յային անոնց ո՞ր տոկոսը բացայայտել ծանօթա թութիւններուն մէջ: Այս բոլոր հարցերուն քննական լուծումը կը բարդուի քննական խմբա թութիւն ուսերուն:

Քննական խմբա թութիւնը արդիւնքն է ոչ միայն երաժշտահանի ժամանակաշրջանի ուսումնասիրութեան, անոր մշակութային, ընկերային, սպառնական աւանդոյթներուն ըմբռնումին ու արտացոլումին, այլեւ խմբա թութիւն քննական անհատական մօտեցումին: Արդ, ինչպէս որեւէ խտական աշխատութիւն, անկարելի է ունենալ նոյն թրծին երկու միանման խմբա թութիւն:

Բաց աստի, անհրաժեշտ է որ խմբա թութիւն ուսումնասիրած ըլլայ տուեալ երաժշտահանի ամբողջական ձեռնարկները, կամ առ նուազն ծանօթա-

ցած ըլլայ անոնց: Քանզի մէկ ձեռնարկի մը անհասկնալի կէտերը կրնան յատկաւ ու հարթուիլ ուրիշ թրծի մը ձեռնարկին բովանդակութենէն: Որով մէկ խմբա թութիւնը կողմէ կարճ ժամանակամիջոցի մը ընթացքին զանազան երաժշտահաններու թրծերու հրատարակութիւնը կրնայ միայն խոչընդոտել թրծին մասնա խտացուածութիւնը (professionalism) եւ քննական խտութիւնը: Երաժշտահանին է իր ժամանակաշրջանին հետ կապուած նոր յայտնա թրծութիւններ կրնան նորացնել խմբա թական լուծումները: Հետեւաբար, ո՛չ մէկ քննական խմբա թական աշխատանք կրնայ վերջնական ըլլալ, այլ անհկա անընդհատ զարաւցող խտութիւն մըն է, մեծապէս կախուած առարկայական եւ ենթակայական նախադրեալներու յոյսերէն եւ աճէն:

Բացի վերոյիշեալ երկու խմբա թութիւններէն, յատկապէս Ի. դարուն, կարեւոր տեղ թուած են ձեռնարկներու սպառնական (facsimile) հրատարակութիւնները, որոնց լիտուր սպառնական է ձեռնարկները մատչելի դարձնել աշխարհի տարբեր ծա թրուն ապրող մասնա խտներու, եւ ոչ անպայմանօրէն զանոնք տրամադրել կատարումի: Սակայն այստեղ ալ, միշտ չէ որ կարելի է ձեռնարկի անսխալ սպառնական փոխանցել ընթերցողին, քանզի դժուար է վերաբառադրել թուրքի եւ թիշի ճշ թիտ էութիւնը (ձայնաթերթերու տարբերութիւնները մէկ կամ քանի մը ձեռնարկներու միջեւ, թչատեսակը՝ մելան, մատիտ եւ այլն՝ իրենց տարատեսակներով), սրբա թութիւններուն շերտերը, եւ այլն: Բայց, առ նուազն, հրատարակութեան լիտուր հիմնաստիւնն է մասնա խտ լուսանկարիչ մը՝ իր տրամադրութեան տակ տնուող զարաւցած սարքերով:

ԺԹ. դարու վերջաւորութեան հանդէս եկաւ Urtext եզրը իբրեւ բնա թութիւն անփոփոխ վերաբառադրութիւնը: Urtext-ը թէեւ առեւտրական մեծ շուկայ տուաւ Բ. աշխարհամարտէն ետք եւ կը շարունակուի թրծածուիլ մինչեւ այսօր, բայց թրծական առումով ունի իր հարցական կէտերը: Urtext սխտի նշանակէր, օրինակ, հին դարերու նուա թութիւնները (orchestral score) տպա թել նուա թրաններու դասաւորութեան հին ձեռնարկ որ մեծ դժուարութիւն կը յարուցէ ժամանակակից նուա թվարի (conductor) մը համար: Մինչդեռ նուա թրաններու հերթականութեան վերադասաւորումին սյարա յային, այսինքն՝ զուտ տեսողական ընկալումի փոփոխութեամբ, շերտելով Urtext-ի խիստ կանոններէն, երաժշտութիւնը ոչ մէկ ձեռնարկ կորսնցուցած սխտի ըլլայ իր բնա թա-

յին հարազատութիւնը: Կամ, հին ձեռք իրներու տպա յոթեան պարա աշին, պիտի պահպանուի հին նոթա յոթեան կերպը, տետոլութեան նշաններուն եւ բանալիներուն հին տարատեսակները (յատկապէս տոյի բանալիի բազմազանութիւնը)՝ որոնք շփոթութեան տեղիք կու տան ներկայ կատարողի մը: Իսկ, ամենակարեւորը, ինչպէ՞ս պիտի լուծուի ձեռք իրներու սրբա յական բազմազանութեան հարցերը:

Եթէ միջազ աշին խմբա յութեան պատմութիւնը ապրած է իր դարաւոր թաւալքի բնականոն ընթացքը, յենարան ունենալով մեծ հիմնարկներու ամուր պաշտպանութիւնը, հայկականը՝ միշտ չէ որ ընթացած է բաղձալի միատարրութեամբ ու ընդհանուր զար աջումով: ԺԹ. դարու երկրորդ կէսին, Պոլսոյ մէջ հրատարակուած են զանազան երաժշտական հանդէսներ՝ որոնք կը պարփակէին յխատրաբար պոլսահայ երաժշտահաններու ստեղծա ործութիւնները, ինչպէս՝ «Բնար արեւելեան», «Բնար հայկական», «Օսմանեան երաժշտութիւն», «Նուա ք հայկական», որոնց խըմբա իրներն էին՝ Արիստակէս Յովհաննէսեան, Գաբրիէլ Երանեան, Նիկողոս Թաշճեան, Տի բան Չուհաճեան եւ Եղիա Տնտեսեան: Անոնք հիմք կը դնեն երաժշտական հայկական խմբա յութեան մը, որ կ'ունենայ իր հետեւորդներն ու ազդեցութիւնները: Ի. դարուն, Հայաստանը թեակոխելով խորհրդային ժամանակաշրջանը, ենթադրուած էր զարկ տալ նաեւ երաժշտական խմբա յութիւն-հրատարակութեան: Այդպէս ալ եղաւ, թէեւ խորհրդահայ եւ նախախորհրդահայ երաժշտահաններու հսկայակածաւալ յականութիւն մը մնաց անտիպ: Իսկ Հայաստանը սփիւռքահայ երաժշտահաններու դիմեց լոկ պատահականօրէն: Լոյս տեսան կատարողական խմբա յութեան ուղղուածութիւն ունեցող անթիւ ժողովածուներ, գորս կը խմբա յէին խորհրդահայ անուանի կատարողներ (դաշնակահարներ, ջութակահարներ եւ այլն), եւ յաճախ կ'ընդ յկէին արդէն տպարուած ու տարածուած ործերու նոր խմբա յութիւններ:

Աչքի զարկաւ երկու կոթողային հրատարակութիւն: Առաջինը Սպենդիարեանի ամբողջական երկերուն հրատարակութիւնն էր, որուն հրամանա իրը «Գերա ոյն Սովետի Նախա ահութիւն»-ին կողմէ արձակուած է 1939-ին, Ա. հատորը տպա յուած 1950-ին, իսկ վերջինը (ԺԲ.)՝ 1988-ին: Այսինքն, կէս դար տեւած է Սպենդիարեանի տասներկու հատորեակին ամբողջացումը: Խմբա իրն է հմուտ երաժշտա խտ Գէոր. Բուդա-

ղեան: Սակայն ծանօթա յութիւններու պակասին պատճառով դժուար է զատորոշել Բուդաղեանին կողմէ կատարուած խմբա յական միջամտութիւնները:

Երկրորդ էական խմբա յութիւնը կապուած է Կոմիտաս Վարդապետի ամբողջական երկերուն հետ, որուն տպա յական թոյլատուութեան որոշումը «Հայկական ՄՍՀ Մինիստրների Սովետ»-ին կողմէ հրամանա յուած է 1949-ին, իսկ Ա. հատորը հրապարակուած՝ 1969-ին: Յարդ լոյս տեսած են նախատեսուած 16 հատորներէն 11-ը: Այսինքն՝ աւելի քան կէս դար, եւ մեր մեծա ոյն դասականին ստեղծա ործութիւններուն ամբողջութիւնը լայն հասարակութեան համար տակալին կը մնայ անմատչելի: Խմբա իրն է Ռուպերթ Աթայեան: Աթայեան առաջինն ու միակն է հայկական խմբա յութեան պատմութեան մէջ՝ որ հատորներուն կցած է ձեռք յական մանրամասն ու սպառնիչ բացատրութիւններ ու վերլուծութիւններ, հիմք դնելով հայկական իտական խմբա յութեան, բնա յառ մը՝ որուն մէջ ցարդ մնացած է անմըրցելի: Բայց արդեօք ի՞նչ ուղղութեան հետեւած է Աթայեան՝ կատարողակա՞ն թէ քննական: Դատելով ծաւալուն ծանօթա յութիւններէն, ան ընտրած է քննական մօտեցումը, որ լաւա ոյն միջոցն է կոմիտասեան խառնաշփոթ ու բազմակուտակ ինքնա իրներու համակողմանի ներկայացումին համար: Սակայն, համեմատելով Կոմիտաս Վարդապետի այդ նոյն ձեռք իրները Աթայեանի տպա յածներուն հետ, կարելի է համոզուիլ՝ որ խմբա իրը միաժամանակ լռելեայն ընդ յկած է կատարողական խմբա յութիւն մը, ձեռք իրներու բովանդակութիւնը պատշաճեցնելով կատարողական ործնականութեան: Եւ այս կը հանդիսանայ մեծանուն խմբա իրին միակ խոցելի կէտը: Չ տելով համաձուլել քննական ու կատարողական խմբա յութիւններուն առանձնայատկութիւնները, նախընտրած է չյայտարարել կատարողական իր «յոկում»-ները: Սակայն, ինչ որ ալ ըլլայ տպարա յան, Աթայեան կը մնայ հայկական երաժշտութեան ամենահամակողմանի խմբա իրը, որ Կոմիտաս Վարդապետէն բացի, խմբա յրած է նաեւ Եկմալեանի, Կարա-Մուրզայի, Կանաչեանի եւ այլոց անտիպ ործերու առանձին հաւաքածոներ:

Հայկ Աւա խան
(Շար. 1)

ՖԱԹԻՄԵԱՆ ԳԱՅԻՐԵՆ ԵՒ ԷԼ-ԽԱԼԻԿ ՊՈՂՈՏԱՆ

Զօրավար Էլ-Կաուհարի հիմնած Գահիրե քաղաքին շինութենէն առաջ, Էլ-Խալիկի արեւելեան կողմը կը գտնուէին պարտէզներ, դաշտեր եւ լիճ մը՝ Էլ-Ֆիլ անունով, որ իսկ Թուլունի պետութեան իշխաններէն մէկուն անունն էր:

Լիճը կը գրաւէր ընդարձակ տարածութիւն մը՝ որ հարաւէն կը հասնէր այժմու Սայէտա Չէյնապ, եւ հիւսիսէն՝ Էլ Կապալիէ փողոցը, իր մէջ առնելով՝ Պիրբէ Էլ-Ֆիլ, Էլ-Հոտ Էլ Մարսուտ եւ Էլ-Հըլմիէ Էլ-Կետիսէ փողոցները:

Պարտէզներուն մասին յայտնի ամենահին յիշատակութիւնը կ'ըստ, թէ անոնցմէ մէկը կը կոչուէր Մուհամմէտ Պին Թաղկ Էլ-Էխշիտ. պարտէզին հարաւային մասին մէջ ան շինել տուած էր մարգարաշտ մը եւ ձիարշափի հրապարակ մը: Այս պարտէզը յետագային կոչուեցաւ Քաֆուրի՝ Քաֆուր Էլ-Էխշիտի անունով, իսկ հրապարակը մնաց ճանչցուած իր անունով, Էլ-Էխշիտ: Պարտէզը ու հրապարակը կը գրաւէին այժմու Պապ Էլ-Շա'րիա հրապարակը եւ Էլ-Ազհար պողոտան:

Պարտէզին արեւելեան մասը ամբողջութեամբ աւազածածկ էր, չկային շինութիւններ, միակ կառոյցը որ կար՝ քրիստոնէական վանք մըն էր, Տէր Էլ-Ի'զամ անունով, որուն մօտ այժմ կը գտնուի Էլ-Ա'քմար մզկիթը, վանքէն հոն փոխադրուած ջրհորով, գոր ժողովուրդը կ'անուանէ այի'ր Էլ ի'զամ (ոսկորներու հոր):

Տէր Էլ-Ի'զամի արեւելքը կը գտնուէր այլ շինութիւն մը, ճանչցուած՝ Քուսէյր Էլ-Շոք անունով, որ բնակավայրն էր Պէնի Ագրա ցեղախումբին: Այս բնակավայրը ճանչցուեցաւ Քասր Էլ-Շոք անունով, եւ դարձաւ ֆաթիմեան իշխանաւորներու նստավայրը:

Վերոյիշեալ վայրին մէջ էր, որ ոտք կոխեց Կաուհար գօրավարը, եւ հասած գիշերն իսկ՝ ծրագրեց այդտեղ կառուցել քաղաք մը, որ ոչ միայն պիտի դառնար ֆաթիմեան խալիֆաներու նստավայրը, այլ պիտի ըլլար միջնաբերդ մը Ֆուսթատ մայրաքաղաքին եւ թշնամիներուն միջեւ:

Զօրավար Կաուհար պարիսպով մը շրջապատեց այդ վայրը, եւ պարիսպներէն ներս կառուցեց պալատ մը Էլ-Քասր Էլ-Շարքի Էլ-Քէպիլ, եւ մզկիթ մը՝ Էլ-Քահիրա անունով: Կը կարծուի թէ մզկիթը իր այժմու անունով, Էլ-Ազհար՝ կոչուած է, ֆաթիմեան խալիֆայութեան սկզբնական շրջանին: Էլ-Ազհար անունն է Մուհամմէտի աղջկան, Ֆաթմա Էլ-Չահրայի:

Երբ Կաուհար շինել տուաւ իր ծրագրած քաղաքը

եւ պարսպապատեց զայն, անոր տուաւ Էլ-Մանսուրիա անունը: Ըստ պատմագետներու, երբ Էլ Մուեզ լիտին իլլահ խալիֆան իսլամական 362 թուականին մտաւ քաղաք, զայն կոչեց Էլ-գահիրա (Գահիրէ), որովհետեւ երբ քաղաքին հիմը կը դրուէր, երկնակամարին վրայ երեսաց երկինքը յաղթահարող հրատ մոլորակը: (Յաղթահարող = Էլ-գահէր):

Իր հիմնադրութեան ժամանակ, Գահիրէի տարածութիւնը 340 ֆէտտան էր. եօթանասուն ֆէտտանը յատկացուած էր Արեւելեան մեծ պալատին, երեսունը՝ Էլ-Քաֆուրի պարտէզին, երեսունը՝ հրապարակներուն եւ մնացեալը՝ զինուորականներու կացարաններուն: Այդ ժամանակ, Գահիրէն ունէր քսան փողոց:

Էլ-Կաուհար Գահիրէի պարիսպները օժտեց դռներով: Այսպէս, հիւսիսային պարիսպը ունեցաւ երկու դուռ՝ Էլ-Նասր եւ Էլ-Ֆթուհ, որոնք իրենց այժմու վայրէն 150մ. հարաւ կը գտնուէին, հարաւային կողմը՝ երկու դուռ, Չուէյլա անունով, որոնք իրարու քով էին եւ կը գտնուէին այժմու դուռէն նոյնպէս 150մ. հեռու, սակայն դէպի հիւսիս: Արեւելեան պարիսպը ունեցաւ նոյնպէս երկու դուռ, որոնք կը կոչուէին Էլ-Պարքիա եւ Էլ-Քարաթին, մօտ 37.50մ. հեռու իրենց այժմու վայրէն: Եւ վերջապէս արեւմտեան պարիսպը որ կը գտնուէր Էլ-Խալիկին վրայ, ունէր երկու դուռ, մէկը՝ Էլ-Քանթարա անունով, այժմու Պապ Էլ-Շա'րիա հրապարակին, իսկ միւսը՝ Էլ- Մա'տա, այժմու Պապ Էլ-Խալք հրապարակին մօտ:

Գահիրէի հիմնադրութենէն 120 տարի ետք, երբ անոր տարածութիւնը անբաւարար դարձաւ բնակչութեան աճին հետեւանքով, ֆաթիմեան խալիֆա Էլ-Մուսթանսէր Պիլլահի հայազգի վէզիր Պատր Էլ-Կամալին, Գահիրէի արեւելեան, հիւսիսային եւ հարաւային պարիսպները փոխադրեց հոն, ուր այժմ կը գտնուին անոնք, եւ ուր կարելի է գտնել անոր կառուցել տուած Պապ Էլ-Նասր, Պապ Էլ-Ֆթուհ, Պապ Չուէյլա եւ Պապ Էլ-Թաուֆիթ դուռները, որոնք վկաներն են այդ ժամանակաշրջանի Գահիրէին փառահեղութեան:

Պատր Էլ-Կամալի կատարած յանդիմաններով՝ Գահիրէի տարածութիւնը հասաւ 400 ֆէտտանի, երկարութիւնը՝ Պապ Էլ-Ֆթուհէն Պապ Չուէյլա, մօտաւորապէս 1500մ., ու լայնքը՝ արեւելքէն արեւմուտք մօտ 1100մ.: Այս տարածութիւնն է՝ որ պատմութեան մէջ կը յիշատակուի որպէս ՖԱԹԻՄԵԱՆ ԳԱՅԻՐԵ:

Ֆաթիմեան Խալիֆայութեան շրջանին Գահիրէի մէջ շինարարութիւնը զարգանալով հասաւ հարաւէն

մինչև Ֆուսթաթ եւ արեւմուտքէն մինչև Նեղոսի հունը, որ ինչպէս նախապէս յիշեցինք, կը հոսէր դէպի այժմու Իմաստ էլ-Տիմ փողոցը:

Ֆաթիմեան Խալիֆայութեան անկումէն ետք, երբ Սալահ էլ-Տիմ էլ-Էյուպի իշխանութեան գլուխ անցաւ, ուզեց կառուցել նոր պարիսպ մը, որ պէտք է պարփակէր Գահիրէն, Ֆուսթաթը եւ իր կառուցած բերդը: Ան կառուցման աշխատանքները վստահեցաւ իր վեզիրին՝ Գարագուշ էլ-Էսատի (հայազգի ճարտարապետ՝ ըստ պատմաբան էլ-Մագրիզիի), որ պարիսպը կառուցեց քարէ, երկարելով զայն Պապ էլ-Քանթարայէն մինչև Պապ էլ Շա՛րիա, եւ Պապ էլ Շա՛րիայէն մինչու Պապ էլ-Պահր, այժմու Գլօթ Պէյ փողոցին սկիզբը, Ռամսէս հրապարակ: Այդտեղ, ան շինել տուաւ բերդ մը, որ կոչեց էլ-Մաք-

սա, նոյն վայրին մէջ գտնուող համանուն մզկիթին անունով: Այդ նոյն վայրին մէջ էր նաեւ Նեղոսը, եւ Նեղոսի նաւահանգիստը, որուն համար վայրը ստացած էր Պապ էլ-Պահր անունը:

Սակայն Սալահ էլ-Տիմի փափաքը չիրականացաւ: Պարիսպը հասաւ մինչև բերդին մօտակայքը եւ մնաց անաւարտ: Պեղումներ կը կատարուին յայտնաբերելու պարիսպին մնացորդները, որոնք Գահիրէ քաղաքին պատմական կարեւոր յուշարձաններէն կը նկատուին:

Մուհամմէտ Քամալ-Սայէտ Մուհամմէտ
Թարգմ. Արաքսի Տէօվէթեան

ԼՈՒՐԵՐ ՀԲԸՄ-ԷՆ

CHARITY NAVIGATOR ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆԸ ԶԲԸՄ-Ը ԿԸ ԴԱՍԷ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԷՆ ԵՒ ԶԱՐԿԸՐՑ ԶԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ ԱԲԵԼԻ ԲԱՐՁՐ

ՀԲԸՄ-ը արժանացաւ 4 աստղանի դասաւորումին, ամենաբարձրը՝ զոր կուտայ բարեսիրական կազմակերպութիւնները դիտարկող Charity Navigator-ը:

ՀԲԸՄ-ի արձանագրած մրցանիշը հիմնուած է, իր կարճ ժամկետով յատկացումներու գործելակերպին՝ եւ երկարաժամկետ օժանդակութիւններուն վրայ, աւելի բարձր դասուելով քան Ամերիկեան Կարմիր Խաչը, Հարվըրտ Համալսարանը, March of Dimes-ը , Ասիա Ընկերութիւնը, Save the Children-ը, Amnesty International-ը եւ United Jewish Foundation-ը:

Նիւ Ծրրզի հաստատուած Charity Navigator կազմակերպութիւնը կը վերլուծէ Ամերիկայի աւելի քան 1100 մեծագոյն բարեսիրական կազմակերպութիւններու տուրքերու հարցարանները, կատարուած վերլուծումները կը ներկայացուին համերիկեան թերթերու մէջ, ներառեալ Boston Globe-ը, որ կը տեղեկացնէ թէ սոյն կազմակերպութեան համացանցի կայքը (website) կը թօթափէ բարեսիրութիւններու աշխարհը, թեկնածու նուիրատուներուն տալով միջոցներ՝ գնահատումներ եւ բաղդատութիւններ կատարելու ոչ-շահաբեր խմբակցութիւններու տնտեսական վիճակին մասին, որոնք ամէն տարի կը «ռմբահարեն» նուիրատուները իրենց խնդրանքներով:

Charity Navigator կազմակերպութիւնը իր ծառայութիւններուն համար՝ իր գնահատումներուն առարկայ եղող բարեսիրական կազմակերպութիւններուն պատուագին վճարել չի տար եւ այդ ծառայութիւնները անվճար կը մատուցանէ:

Համացանցի գործադիր տնօրէն Trent Stamp կ'ըսէ թէ Բարեգործականի 4 աստղանի գնահատումը ցոյց կուտայ, թէ Միութիւնը կը գերազանցէ «ճարտարարուեստ»-ին չափանիշները եւ աւելի լաւ կը գործէ քան շատ մը այլ բարեսիրական կազմակերպութիւններ: «Պարզ արձանագրութեան համար, շատ յստակ է, թէ ՀԲԸՄ-ը գերազանց աշխատանք մը կը կատարէ, երաշխաւորելով նոիրատուները, թէ իրենց տողարները կը ծախսուին կարելի ամէնէն պատասխանատու մեթոտներով: ՀԲԸՄ-ը իմաստուն ընտրութիւն մըն է գիտակ բարեսիրին տողարներուն համար»:

ՀԲԸՄ-ը աշխարհի հայկական ոչ-շահութաբեր ամենամեծ կազմակերպութիւնն է: Ան կը տնօրինէ 11 երկիրներու մէջ 21 վարժարաններ եւ զօրավիզ կը կանգնի Հայաստանի մէջ հաստատուած ծրագիրներու, ներառեալ Հայաստանի Ամերիկեան Համալսարանը, երեք պատանեկան կեդրոններ եւ Ապուրի Խոհանոցներ:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

«ՇՈՂԱԿԱՔ» ԱՄՍԱԹԵՐԹԻԿ

Օգոստոս 1-2002ին լոյս տեսնել սկսաւ Գահիրէի Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ Եկեղեցոյ «Շողակաք» ամսաթերթիկը, խմբագրութեամբ Հոգշ. Ս. Աշոտ Վարդապետ Մնացականեանի:

«Շողակաք»ի առաջին թիւին առաջին յօդուածը խորագրեալ «Ընթերցողներուն Հետ» ստորագրած է Եգիպտահայոց Առաջնորդ Գերշ. Ս. Զաւէն Արք. Չինչինեան: Իր խօսքին մէջ ան կ'ակնարկէ «Շողակաք»ի հրատարակման պատճառներուն եւ անոր առաքելութեանը:

Սրբազանը իր խօսքին մէջ կ'ադրադառնայ այժմու մարդկային ընկերութեան մէջ բարոյական արժէքներու ոտնակոխումին, նիւթական բարիքներու ձեռքբերումով հոգետր արժէքներու անտեսման եւ գանազան պատճառներով մարդ արարածին մեղանշումին ու հեռացումին իր Արարիչէն:

«Շողակաք»-ը մեր եկեղեցիին խօսքն է, կ'ըսէ ան, եւ մեր եկեղեցիին առաքելութիւնն է իր հաւատացեալներուն յիշեցնել որ վերադառնան Աստուծոյ:

«Շողակաք»ի 20x15սմ. չափի 12 էջերուն վրայ տեղ գտած են «Տօնական» եւ «Եկեղեցական» բաժինները որոնք ընթերցողին կու տան որոշ գիտելիքներ տուեալ ամսուայ եկեղեցական տօներուն եւ իւրաքանչիւր օրուայ ազգաին կամ կրօնական գաղափարներու նուիրում ոգեկոչումներուն մասին:

Վերջին երկու էջերը տրամադրուած են ամսուան ընթացքին տեղի ունեցած մկրտութիւններուն, մահերուն եւ պսակադրութիւններուն:

Կը շնորհաւորենք «Շողակաք»ի հրատարակութիւնը նախաձեռնողներն ու պատրաստող հոգետրականներ՝ Հոգշ. Ս. Աշոտ Վրդ. Մնացականեանը եւ Արժ. Ս. Յովսէփ Քինյ. Ալեքսանեանը եւ յարատեւութիւն կը մաղթենք իրենց:

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԶԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ԶԱՄԱՅՆԸԸ (ԱՐԱԲԵՐԵՆ)

Գահիրէի ՀԲԸՄ-ի «Սաթենիկ ճ. Չագրը» հիմնադրամը լոյս ընծայեց Տիար Տիգրան Գէորգեանի «Եգիպտոսի Հայ Կաթողիկէ Համայնքը, անցեալը եւ ներկան իր բոլոր կառոյցներով եւ կարկառուն դէմքերով» աշխատասիրութեան արաբերէն թարգմանութիւնը: Թարգմանիչն է հայր Մանսուր Մուսթարիի:

27 էջերէ բաղկացած այս պատկերազարդ փոքր գրքոյկը ունի 28 գլուխ եւ լայն ու հետաքրքրական ծանօթագրութիւններ: Կողքին երեսի նկարը կը պատկերէ Հայ Կաթողիկէ Համայնքի Աւետումն Սուրբ Աստուածածին եկեղեցիին ցցուն զարդանաշխերով եւ խճանկարներով մուտքը, իսկ կողքին կռնակը՝ եկեղեցիին մայր խորանին ձախին ազուցուած ոսկեզօծ ցցուն խաչը: Նկարահանումները կատարած է Կարօ Վարժապետեան:

Տիգրան Գէորգեանի այս աշխատասիրութիւնը նախապէս լոյս տեսած էր «Տեղեկատու»ի 13-րդ եւ 14-րդ թիւերով, 13 Հոկտեմբեր 1999-ին եւ 4 Յունուար 2000-ին:

Եգիպտահայոց պատմութեան մէկ էջը ներկայացնող այս աշխատասիրութիւնը ոչ միայն կը գոհացնէ հետաքրքրուող ընթերցողը, այլ ան բացառիկ նուէր մըն է հայ կաթողիկէ համայնքին արաբախօս անդամներուն համար եւ դիւրամատչելի միջոց մը՝ ծանօթանալու իրենց անցեալի եւ ներկայի պատմութեան, կառոյցներուն եւ դէմքերուն:

Շնորհակալ աշխատանքին, շնորհակալ գնահատանք Գահիրէի ՀԲԸՄ-ին կողմէ:

ՀԲԸՄ-ՀԵԸ-Ի ՍԿԱՌՏԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԻ ԱՍԱՌՆԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՈՒՄԸ (ԼԻԲԱՆԱՆ 18-26 ՕԳՈՍՏՈՍ)

ՀԲԸՄ-ՀԵԸ-ի 13-20 տարեկան սկաուտներու եւ արեւուշներու այս տարուայ բանակումը, տեղի ունեցաւ Օգոստոս 18-26 Պէյրութի մէջ:

Եզիպտոսէն մասնակցեցան տասը հոգի: Գահիրէէն՝ Հրազդան Գալընեան, Շահան Թերզիպաշեան, Գեղամ Թերզիպաշեան, Հրաչ Միքայէլեան եւ Սարօ Պըլըքտանեան: Ադրբայճանէն՝ Կարայիս Թօսունեան, Թանիա Արքիմեան, Վահէ Արքիմեան, Ալին Հալաճեան եւ Այգ Հալաճեան:

Միջին Արեւելքի զանազան քաղաքներու մէջ գործող ՀԲԸՄ-ՀԵԸ-ի քոյր մասնաճիւղերէն եկած սկաուտներուն ու արեւուշներուն առաջին երեք օրերու կեցութեան վայրն էր Պէյրութի ՀԲԸՄ-ի Տէմիրճեան կեդրոնը: Բանակումին մասնակիցները այցելեցին Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան շրջաբակին մէջ գտնուող Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր Տաճարը եւ թանգարանը:

Անոնք նոյնպէս այցելեցին հայկական Այնճար գիւղը, Պուրճ Համուտի հայահոծ շուկան եւ ճոպանուղիով բարձրացան «Հարիսա»ի Ս. Ասատուածածին եկեղեցին:

Չորրորդ օրը անոնք տեղափոխուեցան Պէյրութէն կէս ժամ հեռու՝ Չմմառ գիւղին մէջ գտնուող բանակավայրը: Չմմառի մէջ իրենց կեցութեան ընթացքին մասնակիցները ծանօթացան սկաուտական կեանքին եւ օրէնքներուն, ընդհանուր գիտելիքներ ձեռք բերին եւ նոր խմբային երգեր սորվեցան:

*Ձախէն աջ՝
Շահան Թերզիպաշեան, Սարօ Պըլըքտանեան, Հրազդան Գալընեան, Հրաչ Միքայէլեան, Գեղամ Թերզիպաշեան:*

Վերջին գիշերը ասանդակաւ խարոյկահանդէսն էր: Իւրաքանչիւր խումբ ներկայացուց իր պատրաստած ելոյթը: Եզիպտոսի խումբը մասնակցեցաւ հայկական պարով, որն արժանացաւ մրցանակի:

ՀԲԸՄ-ՀԵԸ-ի Սկաուտական Շարժումի երիտասարդ քոյրերն ու եղբայրները ոչինչ խնայած էին ջերմ հիւրասիրութիւն մը եւ հաճելի ու օգտակար բանակում մը կազմակերպելու համար:

Եզիպտոսի մասնակիցներուն համար դժուար եւ տխուր էր բաժանումը: Սակայն, անոնք հարստացած էին նոր բարեկամներով եւ քաղցր յուշերով:

*Ձախէն աջ՝
Հրազդան Գալընեան, Սարօ Պըլըքտանեան, Վահէ Արքիմեան (Ադրբայճանի), Գեղամ Թերզիպաշեան, Շահան Թերզիպաշեան, Հրաչ Միքայէլեան եւ լիբանանցի ընկեր մը:*

*Ձախէն աջ՝
Սարօ Պըլըքտանեան, Հրաչ Միքայէլեան, Վահէ Արքիմեան (Ադրբայճանի), Այգ Գալայճեան (Ադրբայճանի), Հրազդան Գալընեան, Շահան Թերզիպաշեան, Գեղամ Թերզիպաշեան եւ իրենց լիբանանցի ընկերները*

ԱՂԵՔՍԱՆՂՐԻՈՅ ՀՄԸՄ-ՆՈՒՊԱՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԾ ՊԱՍՔԵԹ-ՊՈԼԻ ՄԻՋՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՄՐՑԱՇԱՐՔԸ

Աղեքսանդրիոյ ՀՄԸՄ-ՆՈՒՊԱՐԻ վարչութիւնը ամէն տարի, ըստ ասանդութեան, Յուլիս ամսուան մէջ կը կազմակերպէ պասքէթ-պոլի միջքաղաքային մրցաշարք մը, մասնակցութեամբ Գահիրէի եւ Աղեքսանդրիոյ մարզական բոլոր միութիւններուն:

Այս տարուան մրցաշարքը որ նուիրուած էր ասպնջական Եգիպտոսի 23 Յուլիսի Յեղափոխութեան 50րդ տարեդարձին, տեղի ունեցաւ Ռորբաթ 26 Յուլիսէն, Կիրակի 28 Յուլիս 2002:

Մրցաշարքը կը վայելէր բարձր հովանաւորութիւնը եգիպտահայոց բարեխնամ Առաջնորդ՝ Գերշ. Տէր Զաւէն Արք. Չինչինեանի եւ նախագահութիւնը՝ Գահիրէի Պատկ. Թեմական ժողովի Ատենապետ, Տէր եւ Տիկ. Անդրանիկ Մեսրոպեանի:

Ներկայ էին Գահիրէի եւ Աղեքսանդրիոյ Թեմական եւ Քաղաքական ժողովներու ատենապետները իրենց տիկիներով, Աղեքսանդրիոյ հոգեւոր հովիւը, Աղեքս. ՀՄԸՄ-ՆՈՒՊԱՐԻ Պատուոյ Ատենապետը, Ազգային Իշխանութեան անդամներ, մարզական եւ մշակութային միութեան ներկայացուցիչներ եւ մարզասէր յոգնախումն հասարակութիւն մը:

Առաջին մրցումը տեղի ունեցաւ ՀՄԸՄ-ԱՐԱՐԱՏԻ եւ ՀՄԸՄ-ՆՈՒՊԱՐԻ (Աղեքս.) միջեւ: Երկու խումբերը ցուցաբերեցին լաւ խաղարկութիւն մը, որ վերջացաւ ի նպաստ ՀՄԸՄ-ԱՐԱՐԱՏԻ՝ 55/52 արդիւնքով:

Երկրորդ մրցումը Աղեքս. ՀՄԸՄ-ԿԱՍՔ եւ Գահիրէի Սէնթ Թէրեզ խումբերուն միջեւ, ասարտեցաւ ի նպաստ Կամքին, 56/27 արդիւնքով:

Շաբաթ օրուայ մրցումը տեղի ունեցաւ Աղեքսանդրիոյ Կամք եւ Գահիրէի ՀՄԸՄ-ՆՈՒՊԱՐ Խումբերուն միջեւ:

Երկու խումբերը դաշտ իջան յաղթելու վճռակամութեամբ եւ լարուած խաղարկութիւն մը ցուցաբերեցին: Սակայն երկրորդ կիսախաղին ընթացքին իրաւարարին եւ ՀՄԸՄ-ՆՈՒՊԱՐԻ մարզիկներուն միջեւ ծագած թիրիմացութեան պատճառաւ, ՀՄԸՄ-ՆՈՒՊԱՐԻ խումբը դաշտէն քաշուեցաւ: Այս ձեւով, Կամքի խումբը յաղթական հանդիսացաւ 53/47 արդիւնքով:

Կիրակի երեկոյեան ժամը 8.30-ին տեղի ունեցաւ ասարտական մրցումը ՀՄԸՄ-ԿԱՍՔԻ եւ ՀՄԸՄ-ԱՐԱՐԱՏԻ միջեւ: Կամքի մարզիկներուն ցուցաբերած խիզախ խաղարկութիւնը անոնց ասպահովեց բարձր առաւելութիւնով յաղթանակ մը, 73/19 արդիւնքով:

Որոտընդոստ ծափահարութիւններու տակ, մրցաշարքին յաղթական խումբին խմբապետ՝ Արմէն Լէյլէկեան, Տէր եւ Տիկին Նուպար Սիմոնեանէն ստացաւ այս առթիւ անոնց նուիրած գեղեցիկ բաժակը:

Կամքի յաղթական խումբի մարզիկները ստացան ոսկեգոյն, իսկ Արարատի մարզիկները՝ արծաթագոյն մետալներ, որոնք ինչպէս միշտ, նուիրուած էին Տէր եւ Տիկին Վարդ Ալեքսանեանի կողմէ:

Կը շնորհատրեմք մրցաշարքը կազմակերպող Աղեքս. ՀՄԸՄ-ՆՈՒՊԱՐԻ վարչութիւնը եւ մասնակցող բոլոր մարզական միութիւններն ու մարզիկները:

Վարձքը կատար բոլոր անոնց որոնք սատար հանդիսացան այս մրցաշարքին յաջողութեան:

Թղթակից

ՀԵԼԻՈՊՈԼՍՈՅ ՀՄԸՄ-ՆՈՒՊԱՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԾ ՊԱՍՔԵՐ ԴՈԼԻ ՄԻՋՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՄՐՑԱՇԱՐՔԸ

Ուրբաթ 4, Շաբաթ 5, եւ Կիրակի 6 Հոկտեմբեր 2002-ին տեղի ունեցաւ Հելիոպոլսոյ ՀՄԸՄ-ՆՈՒՊԱՐԻ պասքէթպօլի միջքաղաքային մրցաշարքը, Եգիպտոսի 6 Հոկտեմբերի պանծալի յաղթանակին 29-րդ տարեդարձին առիթով, հովանաւորութեամբ Գերշ. Ս. Զաւէն Ս. Արք. Չինչինեանի, եւ նախագահութեամբ՝ Գահիրէի պատկ. Թեմական ժողովի ատենապետ՝ Տէր եւ Տիկին Անդրանիկ Մետրոպօլիտանի:

Մրցաշարքին առաջին օրուան Ա. խաղը տեղի ունեցաւ Սրբուհի Թերեզայի եւ Հելիոպոլսոյ ՀՄԸՄ-ՆՈՒՊԱՐԻ միջեւ, որը ւարտեցաւ ի նպաստ ՀՄԸՄ-ՆՈՒՊԱՐԻ 80-48 արդիւնքով: Բ. խաղը ՀՄԸՄ-ԿԱՄՔԻ եւ ՀՄԸՄ-ԱՐԱՐԱՏԻ միջեւ, ւարտեցաւ ի նպաստ ՀՄԸՄ-ԿԱՄՔԻ 59-38 արդիւնքով:

Երկրորդ օրուան մրցումը տեղի ունեցաւ ՀՄԸՄ-ԿԱՄՔԻ եւ Աղեքսանդրիոյ ՀՄԸՄ-ՆՈՒՊԱՐԻ միջեւ որ կրկին ւարտեցաւ ի նպաստ ՀՄԸՄ-ԿԱՄՔԻ, 83-48 արդիւնքով:

Երրորդ օրը շատ հաճելի էր դիտել Հելիոպոլսոյ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ մինի պասքէթի եւ 16 տարեկանէն վար տղոց խումբերուն խաղերը:

Մինի պասքէթի խումբը մրցեցաւ Gezira Sporting Club-ի հետ: Լարուած պայքարէ ետք մրցումը ւարտեցաւ ի նպաստ ՀՄԸՄ-ՆՈՒՊԱՐԻ փոքրերուն, 33-30 արդիւնքով, որոնք ստացան մինի պասքէթի մրցումին բաժակը նուիրուած՝ Տիար Գրիգոր Մարգարեանէ:

ՀՄԸՄ-ՆՈՒՊԱՐԻ 16 տարեկանէն վար տղաքը մրցեցան Gezira Sporting Club-ի դէմ: Մրցումը ւարտեցաւ ի նպաստ Gezira-ի տղոց 56-49 արդիւնքով, որոնք տիրացան Տոքթ. եւ Տիկին Վիգեն Դիզմէճեաններու նուիրած բաժակին:

Երեք տղոց ւարտական մրցումը տեղի ունեցաւ Հելիոպոլսոյ ՀՄԸՄ-ՆՈՒՊԱՐԻն եւ Աղեքսանդրիոյ ՀՄԸՄ-ԿԱՄՔԻն միջեւ: Շատ հետաքրքրական խաղէ մը ետք, յաղթական հանդիսացաւ ՀՄԸՄ-ՆՈՒՊԱՐԻ խումբը 58-50 արդիւնքով եւ տիրացաւ մրցաշարքին բաժակին, որ նուիրուած էր Տէր եւ Տիկին Նուպար Սիմոնեաններու կողմէ:

Մրցաշարքին ւարտին մասնակցող ակումբներուն բոլոր մարզիկները ստացան յիշատակի մետալներ, որոնք նուիրուած էին Տէր եւ Տիկին Վարդ Ալեքսանեանէ:

Թալին Երզնկացեան

Հելիոպոլսոյ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ պասքէթպօլի երեք տղոց խումբը վարչականներու եւ պատասխանատուներու հետ Ուոքի, ձախէն աջ՝

Խորէն Գալընեան, Կարո Վարժապետեան, Օննիկ Պլըքտանեան, Պերճ Թերզեան, Կարո Աբգարեան, Արմէն Պալթայեան, Քրիս Սիմոնեան, Յակոբ Գարակէօզեան, Իսամ Խալէտ, Կարէն Թուլումպաճեան, Ծորճ Սիմոնեան, Մայք Նապիլ, Ռաֆֆի Նապիլ, Հրայր Ծղալեան, Սթիվ Սիմոնեան, Ժիրայր Տեփոյեան, Պերճ Աւետիսեան, Հրաչ Սվաճիպաշեան, Վահէ Վարժապետեան, Գեորգ Երզնկացեան:

Նստած, ձախէն աջ՝

Արէն Նազաշեան, Կարէն Յակոբեան, Ռիգօ Պողոսեան, Արմէն Վարժապետեան, Հրազդան Գալընեան, Սիմոն Տեփոյեան, Արթօ Գալընեան

ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ

ՆՀԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Ուրախությամբ տեղեկացանք «Տեղեկատու»-ի հղարուեստական ձեւաորման պատասխանատու՝ Պր. Շահէ Լուսարարեանի նշանախօսութեան ընդ Վահան Թէքէեան Երիտասարդաց Յանձնախումբի վարչական անդամ՝ Օր. Նաթալի Ասլանեանի, որ տեղի ունեցած է Ուրբաթ 6 Մեյսիսներ 2002-ին, Կոկանեան Սրահի պարտէզին մէջ:

Կը շնորհաւորենք խօսեցեալ գոյգը եւ իրենց հարազատները, Մաղթելով որ միշտ բարին լուսաւորէ իրենց կեանքը:

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԲԸՄ-ի Ե իսլտոսի ընտանիքին անդամներէն Պր. Հրանդ Վարձպետեանի եւ Օր. Շողեր Վարձպետեանի պսակադրութիւնը տեղի ունեցաւ Աղեքսանդրիոյ Ս. Պօղոս Պետրոս եկեղեցիին մէջ Շաբաթ 12 Հոկտեմբեր 2002-ին:

Պր. Հրանդ Վարձպետեան անդամ է ՀԲԸՄ-ի Աղեքսանդրիոյ վարչութեան: Օր. Շողեր Վարձպետեան մաս կազմած է Գահիրէի ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ պատրէքստի խումբին եւ սկաւտական շարժումին:

Մեր սրտագին շնորհաւորութիւնները նորապսակ գոյգին եւ խնդակցութիւնները իրենց ծնողներուն, Աղեքսանդրիոյ ՀԲԸՄ-ի վարչութեան ատենապետ՝ Պր. Սարգիս Վարձպետեանի եւ Տիկնոջ՝ Մակիի, Գահիրէի ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ գործօն անդամներ՝ Տէր եւ Տիկին, Վիգէն Վարձպետեանի ինչպէս նաեւ նորապսակ գոյգին մեծ ծնողներուն եւ հարազատներուն:

Թող Աստուած երջանկութիւն եւ բարգաւաճում շնորիտ երիտասարդ ամուսին:

ՄԱՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

29 Օգոստոս 2002-ին մահացաւ Աղեքսանդրիոյ ՀԲԸՄ-ի երկարամեայ վեթերան անդամ՝ Յակոբ Վարձպետեան: Ան շրջան մը եղած է ՀԲԸՄ-ի Ե իսլտոսի Շրջանակային Յանձնաժողովի եւ Աղեքսանդրիոյ Պատկառելի Թեմական ժողովի անդամ:

Հան ուցեալը երէց եղբայրն է ՀԲԸՄ-ի Աղեքսանդրիոյ Մասնաճիւղին վարչութեան ատենապետ՝ տիար Սար իս Վարձպետեանի:

Խորազգաց ցաւակցութիւններ հանգուցեալին բոլոր հարազատներուն:

.....

Յառով իմացանք մահը Գահիրէի ՀԲԸՄ-ի անդամուհի Գոհար Էքսէրճեանի, որ տեղի ունեցաւ 4 Հոկտեմբեր 2002-ին:

Խորապէս կը ցաւակցինք իր ամուսնոյն, ՀԲԸՄ-ի եւ ՀՄԸՄ ՆՈՒՊԱՐԻ երկարամեայ անդամ եւ նախկին ատենապետ՝ Պր. Յակոբ Էքսէրճեանին եւ իր դստեր՝ Վանիային:

